ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՀԱՏՈՐ Թիւ 2,934 Կ. ՊՈԼԻՍ, 1906, ՄԱՅԻՍ 2—15 21 ՐԷՊԻ ԻՒ ԷՎ., 1324 — 2 ՄԱՅԻՍ 1323 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ПУЗАНТИОН

Ազգային եւ քաղաքական

Բիւզանդիոն

Հայաստան Ամենօրեայ

Գրական եւ գիտական

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddessi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԿՐՈՆԻԿ

ԵՐԵՒԱՆ (PARAITRE). Թատերախոհ հինէ տարի, Գլուխ ՄՕՌԻՍ ՏՕՆԷ

Անցեալ ձմեռը բեղնաւոր չրլան մ'եղաւ Բարիզեան Թատրոնին համար։ Միւլ Լըմէրձի հայկական գործէն՝ Gertrude էն եաքը, զոր ծանօթացաց Պարոյր Ռ. Բէլճեան, ներկայացուցան ուշագրաւ գործեր, համբաւաւոր հեղինակներու կողմէ ստորագրուած։ Ցիլտահակի է Բաթիլ Մէնէտօի կլոփինին, ուր բան նետուած Թատրոգիրը փոփոխ ատղերս մէջ կ'ուրուագծէ ուրիշ անհետացող բանաստեղծ մը՝ Ալպէհ կլոդինեթի կեանքը, անոր երիտասարդական հոսանքի խանդավառութիւնները, երազները, մղած պայքարները։ Ուշագրաւ էր նաև Ռոժէն Բօզլիւօի Սչեղեաթ ապիկ դասը(L'Enfant chérie), ուր նոր ձեւով մը կ'ներկայացնէ Թատերգիրի վրայ հինցած նիւթ մը, ծեր պրահորը, յուզելով ատ բարի խնդերը Թէ ծերունի մը ի՛նչպէս պիտի կրնայ հալածեցնել մանկամարդ աղջկան մը նկատմամբ զգացած բաւն սէրը՝ ընտանեկան կապերու, ընդհանուրին յարգանքին, եւ ընկերային պարտաւորութեանց հետ։ Վերջնական յաջողութիւն Թատերգիրին վրայ Մ. Հանրի Պէրնօ-դէն կ'ներկայացներ ձիւանը (La Griffe), յաւահոս օգտակ գրուած ատամ, ուր կ'պատմուին Թալամօրի ամուսնի մը ատելութիւնը վարագ կնոջ մը դէմ, եւ ըմկի մը բիւրեղէն ատելի Թափանցիկ գործերուն մէջ կ'գալանայ։ Տեսիլ ատկի է, երկրորդն արծաթ է եւ երրորդն ազ է։ Պահանջած է լռանկիւնէ (... դէմքի) եւ պարիւրէ օբիներու վրայ, եւ չրկապատուած է եբենոսէ եւ եղեւնի ճմռկիւններով, որոնց վրայ կ'երեւին անհամար ականատուած գործեր։ Երիկ ալաբաստներ կ'պատկանին անոր մատքը։ Այդ ալաբաստներէն իւրաքանչիւրն հատատուած է քան եւ հինգ տուք բարձր օրինի մը վրայ, եւ իրենց վրայ կ'կերեն արծաթեայ տանգին գործեր։ Երիկ ազ ատիներ օրինակներ։ Երիկ ազ չրմաններով զարդարուած է ատամնաբոյժ մը, յաճախ գործածուած Թատերագիրներու, կողմէ։ Երիտասարդ ժան Ռէնէլի հեծած ինքնաշարժ կառքը տեսլ չարժասարքով մը կատարյ կ'ընդհարի Մառժէնարու վէլլային պատերազմ։ Ժան Ռէնէլ որ նատուած էր, երբ կ'ուշաբերի, Մառժէս ներու Վիլլային դռնապանուհիին տեղեկութիւն կ'գտնէ ինքզինքը։ Տիկին Մառժէս որ ատկէ վեր վազած է, կ'նշմարէ որ դիմբախտ ատկածին զոհը Փոռնօալի ամէնէն հարուստ մարդոցմէն է, եղբայրն է։ ընկերկինը Շամբանեի դիմի հաչակաւոր վճառական Էմօէնի Ռէնէլի, որ իր միլիոններուն Թիւը մտնելու ատիճան մեծ հարատութիւն ունի։ Տիկին Մառժէս անմիջապէս իր ատ լուսագրի ենեակը կ'տրամադրէ վիրաւորեալին, եւ անոր զոյ իրը հիւանդապահ կ'դնէ իր ազլիկը՝ Փիւլիէդ։ Ասոր գնալ հարց կ'ըն

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ԵՌՐԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Մինչ գերմանական և աւստրիա-հունգարական, ինչպէս նաև ուրիշ երկրաց թերթերն ի վեր կ'հանեն մեծ կարեւորութիւնն այն այցելութեան զոր գերման կայսրն առաջարկած է տալ Աւստրիա—Հունգարիոյ կայսեր, այդ երկու կառավարութեանց պաշտօնական օրկաններն իբր պարզ բարեկամական այցելութիւն մը կ'նկատեն զայն, և թէ՛ Վիեննայէն և թէ Պերլինէն քաղուած հեռագրեր բացարձակապէս կ'ուզեն նսեմացնել անոր քաղաքական նշանակութիւնը: Վիեննայի մէջ կ'հաւատացուի թէ այդ այցելութիւն որոշուած գործ մ'էր մէկ քանի չաբաթէ ի վեր: Գերման կայսեր առ հոմս կալուածովքը ուղղած հեռագրէն ի վեր, նամակներ փոխանակուած էին երկու կայսրերուն միջեւ, և Վիլհելմ կայսր չնորհակալութիւն յայտնելով Ֆրանց—Եօզէֆ կայսեր՝ Ալճեզիրասի մէջ Աւստրիոյ բռնած ընթացքին համար, փափաք յայտնած էր բարեկամական այցելութիւն տալու Վիեննա: Պերլինի իրաւեկ չրջանակներուն մէջ առ բանաձեւը կ'պատէ թէ «Շէօնպրունի տեսակցութիւնը զուտ մտերմական հանգամանք մը պիտի ունենայ, լոկ բարեկամական այցելութիւն մ'է այդ և քաղաքական մասնաւոր նշանակութիւն չպիտի ունենայ, և վերջապէս ասիկա անուղղակի ցոյց մը չէ ո՛չ Իտալիոյ, և ոչ ալ Անգլիոյ կամ Ֆրանսայի դէմ»: Պեռլինէր Դոկեպլաթ առ մանրամասնութիւնները կ'հաղորդէ վեհապետական այս ուղեւորութեան վրայ: «Վիլհելմ կայսեր չպիտի ուղեկցի վարչապետ իշխան Պիւլով, այլ արտաքին գործոց նախարար Ֆօն Չիրսքի, կամ Տարմշդատի Բրուսիական ներկայացուցիչ Պառոն Ռիւքեր Ճէքիչ: Գերման սպայակոյտին պետ Զոր. Մոլդքէ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր պիտի ներկայանայ իբր պետ գերման ընդհ. սպայակոյտին, և ծանօթութիւն պիտի հաստատէ Աւստրիոյ սպայակոյտի պետ Պառոն Պէքի հետ: Զօրավարը Պրուսքի մէջ ներկայ պիտի գտնուի զինուորական մարզանքներու, ընկերակցութեամբ զինուորական կցորդ Ֆօն Պիւլովի»: Միւս կողմէ սակայն Քէօլնիշէ Զայթունկ այս մասին հետեւեալ կէս—պաշտօնական հեռագիրը կ'առնու Պերլինէն.— «Սխալ է այն լուրը թէ Զոր. Մոլդքէ Գերման կայսեր հետ Վիեննա պիտի երթայ: Այս սխալն անկէ յառաջ եկած է անշուշտ որ Զոր. Մոլդքէ Վիեննա պիտի երթայ, ներկայ գտնուելու Աւստրիոյ սպայակոյտի պետին յոբելեանի հանդէսին: Բայց Վիլհելմ կայսեր Վիեննա երթալէն առաջ Զոր. Մոլդքէ Պերլին դարձած պիտի ըլլայ արդէն:»

⁂ Բեշդայէն կ'հեռագրեն թէ մինչ աւելի առաջ Հունգարացիներն ամէնէն առաջ ջերմ կուսակցեն էին Եռրեակ Զինակցութեան, որ գործն էր իրենց մեծ պետական անձնաւորութեան՝ Անտրաշի կոմսին, և կ'պաշտէին Պիզմարքը, որուն կը պարտին 1867ին Աւստրիոյ—Հունգարիոյ միջեւ կնքուած իրաւախոհութեամբ իրենց ձեռք բերած զիջումները, հիմակ իրերը փոխուած են բոլորովին, և Հունգարական Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը կազմող Քոշութեան կուսակցութիւնը պաղ արամադրութիւն մը կ'ցուցնէ Գերմանիոյ նկատմամբ, և ընդհակառակն ջերմ համակրութիւն մը՝ Իտալիոյ հանդէպ: Վեհապետական ծանուցեալ այցելութիւնն առիթ կ'ըլլայ որ մաճառական թերթեր պնդեն թէ «Հունգարիա այլեւս չէ ուզեր Գերմանիոյ զինակից մնալ: Գերմանիա Հունգարիոյ ուղղակի մրցակիցն է:» Փոսթէրլոյդ Հէլլաբ թերթն ըսելէ ետքը թէ վեհապետական այս այցելութիւն ուղղակի ցոյց մ'է Իտալիոյ դէմ, առ տողերը կ'գրէ.— «Եռրեակ Զինակցութիւնը կը մնայ այն զուտ բանաձեւն որ եղած է միշտ: Իտալիա մեզմէ կ'րնդունի իրեն դէմ եղած այս ցոյցը, և խնդիր է այժմ թէ մեք իրաւունք ունի՞նք ուրախանալու որ մեր հզօր զինակիցը միմիայն մեր կողմը կ'ուզէ իր համակրութիւնը: Այդ ուրախութիւնը կանխահաս և անիմաստ պիտի ըլլայ: Վիլհելմ կայսր միմիայն Աւստրիոյ կ'յայտնէ իր համակրութիւնը: Չենք կրնար մոռնալ թէ մեր վերջին Հունգարական տագնապին միջոցին Գերման և Աւստրիական Մամուլն ո՛րքան հակակիր լեզու մը գործածեց: Եռրեակ Զինակցութիւնն այլեւս կորսնցուցած է իր քաղաքական նշանակութիւնը. պաշտօնական բանաձեւ մ'է այն պարզապէս: Գերմանիա մեկուսացուած է, և Վիեննա չպիտի յաջողի մեզ անոր կողմը դարձնել:» (Թ.Ա.)

⁂ Հունգարական թերթերու այս գրութեանց հակառակ, Իտալիոյ մէջ միտքերն հանդարտ են, և կարեւորագոյն թերթերը կ'բաւականանան պնդելով թէ Իտալիա միշտ իրաւունք ունի բարեկամութիւններ և համաձայնութիւններ կնքելու ուրիշ տէրութեանց հետ: Թրիպունա կ'աւելցնէ սակայն թէ «Ֆրանց Եօզէֆ կայսր իր մեծ փորձառութեամբ չատ լաւ գիտէ որ քաղաքական ո և է կարգադրութիւն այն ատեն միայն կրնայ հաստատուն գոյութիւն մ'ունենալ, երբ համաձայն ըլլայ երկրին չահերուն և ընդհ. խաղաղութեան պահպանման:»

⁂ Կ'հաստատուի այն զրոյցը թէ Վիլհելմ կայսեր Վիեննա այցելութեան միջոցին պաշտօնապէս բաժակաճառ չպիտի արտասանուի, բայց կ'ըսուի թէ Վիլհելմ կայսր առիթ պիտի գտնէ մէկ քանի խօսք զրուցելու գերման դեսպանատան մէջ, ուր ի պատիւ իրեն հացկերոյթ մը պիտի տրուի: Բայց ինչ որ ալ ըսէ ունենայ գերման դեսպանատան մէջ, որոշ դիրք մը բռնած է Աւստրիա Հունգարիա, որ այս այցելութեան չպիտի տայ այնպիսի հանգամանք մը որ վշտացնէ Իտալիան կամ անոր դէմ ցոյց մը նկատուի:

ՆԱԴԱԼ.—Տաւրպանի մէջ զրոյց ելաւ թէ ապստամբ Զուլուներն յաղթեր են կարել Նադալի հրացանակիր զօրաց գունդէն 50 զօրաց ճամբան, բայց այս լուրը չէ հաստատուած:

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփոխանաց Ժողովը, իր Եչ. օրուան նստին մէջ, 204ի դէմ 410 քուէով, այն է 206 քուէի մեծամասնութեամբ, ընդունեց կրթական նոր Օրինագիծը: Իռլանտացիք խմբովին հակառակ քուէ տուին Ազատական Դահլիճին առաջին և ամէնէն կարեւոր գործն եղող այս Օրինագծին: Իրենց Պետը, Մր. Րէտմընտ, ծանուցած թէ անոնք լոկ Աստուածաշունչի ընթերցումը՝ Կաթոլիկները կրօնական կրթութիւն չեն կրնար համարել: Իրենք պէտք է կարող ըլլան կաթոլիկ ուսուցիչներու ձեռամբ կաթոլիկ կրօն դաս տալու Կաթոլիկ զաւակներուն: Արդարութիւնը կը պահանջէ որ կաթոլիկ աղայք բողոքական վարժապետներու իշխանութեան տակ չդրուին, ո՛չ ալ հրեայ աղայք քրիստոնեայ ուսուցիչներու խնամքին յանձնուին կրօնական դաստիարակութեան համար: Անկլիքաններն ալ պնդեցին թէ աղայք պէտք է կրթուին կրօնական այն դաւանութեան համեմատ զոր ուզեն ծնողքները: Ելմտական Նախարար Մր. Էսքուիդհ դիտել տուաւ թէ ծնողքներն ի՛նչ կրօն որ ուզեն աղայքն ըստ այնմ կրթելու պահանջումը, որ երբ բնական իրաւունք կ'ջատագովուի, չատ խնդիր կ'վերցնէ: Այնպիսի կարգ մը «բնական իրաւունքներ» հետզհետէ արտաքսուած են Նորագոյն օրէնսդրութեան մէջ: Առաջներն ալ կ'պնդէին թէ ծնողքներ բնական իրաւունք ունին իրենց զաւակներուն վրայ, զանոնք իրենց ուզածին պէս գործածելու, և հետեւապէս կանուխէն գործի դնելու, կամ բնաւ դպրոց չղրկելու, բայց Օրէնքը արգիլեց այս կարծիքը, և հիմա, չատ մը հայրերու պահանջման հակառակ, աղայք պարտաւորիչ կերպիւ դպրոց կ'ղրկուին մինչեւ 12 տարեկան, և եթէ անկէ ետքը հանուին, պէտք է որոշ ժամանակ մ'ալ աւարտական դպրոցներ յաճախեն, և եթէ հանքերու կամ գործարաններու մէջ աշխատութեան դրուին, օրական առ չափ ժամէ աւելի չաշխատին մինչեւ որոշ տարիք մը: Հօր կամքն ամէն ինչ չէ արդի Օրէնքին հանդէպ, և կան կարեւոր բաներ զոր հանրութիւնն աւելի աղէկ կրնայ մտածել և արամադրել նոր սերունդին պէտքերուն համար: Կառավարութիւնը, Նոր Օրինագծով Աստուածաշունչի (Հին և Նոր Կտակարաններու) պարզ ընթերցումը պարտաւորիչ ընելով հանդերձ, ամէն մի դաւանութեան չաբթու մէջ երկու օր միջոց տուած է իր ուզած կրօնական կրթութիւնն իր ձեռքով տալու իր զաւակներուն: Աւելի ի՞նչ կ'ուզուի: Ահա՛ գործնական կուսակցութիւնը կ'պահանջէ բոլորովին վերցնել կրօնի կրթութիւնը ժողովրդային դպրոցներէն, անոնց մէջ աշխարհային կրթութիւն միայն տալով, մէն մի եկեղեցի իր հաշւոյն և իր պաշտօնէութեան թողլով իր ուզած կրօնական ուսումը տալ կիրակնօրեայ դպրոցի մէջ և եկեղեցւոյ մէջ կիրակի և տօն օրեր: Եթէ Անկլիքաններն ու Կաթոլիկները չատ պնդեն, գործն հոն կոյանք պիտի առնէ ի վերջոյ: Բայց Եչ. օրուան քուէարկութեամբ խնդիրը լուծուած չի համարուիր. զի հինգ տարի առաջ Պալֆուրի Դահլիճին քուէարկել տուած կրթական Օրէնքն 237 քուէի մեծամասնութեամբ ընդունուած էր, և առավ հանդերձ մերժուեցաւ ոչ—անկլիքան Բողոքականաց կողմէ, որք ամէն կերպով դիմադրեցին, մինչեւ իսկ անով նշանակուած կրթական տուրքը չվճարեցին, որուն համար իրենցմէ չատերուն բնակարանաց գոյքերն ի վաճառ հանուեցան, և վերջապէս, ընդհանուր ընտրութեանց մէջ Պահպանողականներուն դէմ գլխաւոր զէնքը գործածուեցաւ 1902ի Կրթական Օրէնքը: Նոր Օրէնքն աւելի բախտաւո՞ր պիտի ըլլայ միթէ իր գտած 206 քուէի մեծամասնութեամբ, մինչ Նորընտիր Ազատական Դահլիճին ամփոփական մեծամասնութիւնն 350 է:

Սպառազինութեանց նուազման խնդիրը.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին Դչ.ի նիստին ուշադրաւ եղաւ սպառազինութեանց նուազման վրայ եղած առաջարկ մը վիճաբանութեամբ, որու առթիւ Արտաքին գործոց նախարար Սըր Է. Կրէյ կարեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ: Առաջարկը բերողն էր գործաւորական երեսփոխան Մր. Վիվիան, որ կ'պահանջէր ազդու միջոցներ ձեռք առնել, սպառազինութեանց ծախքերը նուազեցնելու համար, և այս նպատակաւ պնդել որ Լահէյի յառաջիկայ Խաղաղութեան Խորհրդաժողովին ծրագրին մէջ անցուի միջազգային համաձայնութեամբ սպառազինութիւնները նուազեցնելու հարցը: Մր. Վիվիան իր առաջարկին ուժ տալու համար ծանրացաւ Անգլիոյ և Ֆրանսայի բարեկամական յարաբերութեանց վրայ, և ի վեր հանեց մանաւանդ այն իրողութիւնը թէ Անգլիա, չնորհիւ ծովերէն չրջապատուած ըլլալուն, կարող է այսպիսի նախաձեռնութիւն մ'ունենալ: Ազատական երեսփոխան Մր. Պէլլէյր բարեփոխում մ'առաջարկեց Մր. Վիվիանի առաջարկին, այն իմաստով որ «Ժողովը վստահ է թէ կառավարութիւնն հոգ պիտի տանի պահպանելու Անգլիոյ Նաւային գերակչռութիւնը:» Մր. Պէլլէյր աւելցուց թէ իր կարծեօք Անգլիա պէտք չէ նախաձեռնարկ ըլլայ վիճաբանելու սպառազինմանց վրայ, զոր օտար տէրութիւնք կրնան անհրաժեշտ նկատել իրենց երկրին պաշտպանութեան համար: Բառնալն Անգլոամերիկեան Զինակցութեան մը պէտքը չեղաւ, երբ հիմ ծառայելու համար սպառազինութեանց նուազման, և ակնարկեց Անգլոգերման մրցակցութեան: Ազատական Մր. Րօպերդսըն ուժ տուաւ Մր. Վիվիանի առաջարկին, ըսելով թէ «Նախարարութեան համակիրներն յուսախաբ պիտի ըլլան, եթէ Անգլիոյ նաւային և զինուորական ծախքերը չնուազուին անյապաղ:» Առոր պատասխանեց նախկին վարչապետ Մր. Պալֆուր, որ չեչտեց Անգլիոյ Նաւատորմն առաւել քան երբեք հզօր պահելու կարեւորութիւնը՝ իր կենսական չահերու պաշտպանութեան համար: «Եթէ մեր (Անգլիոյ) զինուորական եւ նաւային ծախքերն աճած են, պատճառն այն էր որ այդ յաւելումն անհրաժեշտ էր բրիտանական կայսրութեան պաշտպանութեան համար: Երկիրն երկու կարեւոր խնդիրներ ունի լուծելիք: Պէտք է մայր երկրին պաշտպանութեան բաւական բանակ մը պահպանենք, եւ ուրիշ բանակ մը՝ Հնդկաստանի հիւսիս. արեւմտեան սահմանագլխոյ պաշտպանութեան համար: Ցեռայ պէտք է ունենանք այնպիսի նաւատորմ մը որ կարող ըլլայ մայր երկիրն եւ անոր գաղութները պաշտպանել ո և է միացեալ ուժի դէմ: Յարձակողական ո և է դիտաւորութիւն չէ մեր կողմէ, երբ այս պէտքերը կ'չեչտենք: Մեր նաւատորմն և բանակը կ'պահպանուին լոկ պաշտպանողական նպատակով: Պէտք է յիշուի թէ միմիայն պաշտպանողական նպատակով չէ որ կ'պահպանուին ուրիշ տէրութեանց նաւատորմերն որոց ծովեզերքներն յարձակման ենթակայ չեն: Այդ կարգի տէրութի՛ւնք պէտք է սկսին զէնընկէց ըլլալ: Եթէ մեք աշխարհի մէջ խաղաղութեան կ'բաղձանք, եթէ մեր դիւանագիտութիւնը պէտք է յաջողութիւն գտնէ՝ յարձակողական ընթացք մը չունենալով հանդերձ, եթէ կ'բաղձանք որ մեծ աղէտներ անկարելի դառնան, պէտք չէ նուաւենք սպառազինութեանց նուազման անհագ քաղաքականութեան մէջ, քանի որ այդ սպառազինութիւններէն կախեալ է մեր ապահովութիւնը:» Մր. Պալֆուրի այս ճառին պատասխանեց Արտաքին գործոց նախարար Սըր Է. Կրէյ: Ըսաւ թէ «Ազգային ծախքերը մեծապէս աւելցած են վերջին տարիներուն մէջ. կարելի է այդ ծախքերը նուազեցնել, առանց վնասելու երկրին ապահովութեան: Միայն մեր երկրին մէջ չէ որ զօրաւոր հոսանք կայ սպառազինութեանց նուազման: Օտար երկիրներու մէջ ալ կ'խօսուի տավանին թէ ծախքերու անհագին բեռ մը կ'ծանրանայ, եւ զանազան երկիրներու հանրային կարծիքն հզօրապէս դէպի խաղաղութիւն կ'ձգտի: Կ'հաւանիմ Մր. Վիվիանի առաջարկին, անոր համար որ չատ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ ուրիշ երկրաց վրայ: Լա Հէյի Խաղաղութեան Խորհրդաժողովը մեծագոյն ծառայութիւնը պիտի մատուցանէ աշխարհի, նուազ մեծածախ դարձնելով խաղաղութիւնը: Կ'ըսեն թէ պէտք է սպասենք որ օտար Տէրութիւններ նախաձեռնարկ ըլլան, որպէս զի մեք ալ զեղչենք մեր ծախքերը: Իրողութիւնն այն է որ բոլոր տէրութիւններն իրարու կ'սպասեն, բայց վերջապէս պէտք է որ օր մը իրենցմէ մէկն առաջին քայլն առնէ: Չեմ ընդունիր Մր. Պէլլէյրի առաջարկած բարեփոխումը: Կրնայ ըլլալ որ ուրիշ տէրութիւն մը պատրաստ գտնուի նախաձեռնարկ ըլլալու. բայց ոչինչ պիտի արգիլէ զմեզ այդ բանն ընելու: Երբեք Անգլիոյ յարաբերական գերակչռութիւնն այժմեան չափ մեծ եղած չէ: Լա Հէյի Խաղաղութեան Խորհրդաժողովին մէջ մեր ընելիք օգտակարագոյն գործը կախեալ պիտի ունենայ նոյն ժողովին մէջ օտար տէրութեանց տալիք պատասխանէն, և օտար Խորհրդարաններու մէջ անոնց ընծայուելիք կարեւորութենէն: Յանուն կառավարութեան կ'ընդունիմ և կ'հաւանիմ Վիվիանի առաջարկին, և կ'յուսամ որ միւս տէրութիւններն Անգլիոյ կողմէ հրաւէր մը պիտի նկատեն զայս, ի նպաստ սպառազինութեանց նուազման:» Սըր Է. Կրէյի այս ճառին վրայ, որոտընդոստ ծափերու մէջ ընդունուեցաւ Վիվիանի առաջարկը, մերժուելով Մր. Պէլլէյրի բարեփոխութիւնը:

⁂ Անգլիոյ ազատական թերթերը ջերմ գոհունակութեամբ կ'ողջունեն Մր. Վիվիանի առաջարկին Սըր Է. Կրէյի կողմէ ընդունուիլը, զոր քաջարի գործ մը և անձնուիրական իրողութիւն մը կ'հռչակեն: Իսկ Թայմզ չի խօսիր Սըր Է. Կրէյի յայտարարութեանց վրայ:—Գերմանիոյ մէջ թերթերը գոհունակութիւն կ'յայտնեն այս առթիւ, բայց կ'յանձնարարեն իրողութեանց սպասել: Ֆոսիշէ Զայթունկ գրել է որ Սըր Է. Կրէյ մերժեց առաջարկին այն մասն որով անվստահութիւն կ'յայտնուէր Գերմանիոյ դէմ: «Դժբախտաբար, կ'եզրակացնէ նոյն թերթը, Գերման Նաւային Դաշնակցութեան անդամներէն ոմանք լեզուով և գրչով յախուռն յայտարարութիւններ ընելով, կարելին ի գործ կ'դնեն անվստահութիւն յառաջ բերելու համար»:

Կէս պաշտօնական Լօքալ Անձայկեր կ'առարկէ թէ զէնընկէցութիւնը պէտք է սկսին Եւրոպայի սահմանագլուխներուն վրայ գտնուող և ոչ թէ Միջին Եւրոպական տէրութիւնք. կ'աւելցնէ նաև որ եթէ ոմանք զէնընկէցութիւնը լաւագոյն գրաւական կ'նկատեն խաղաղութեան, պէտք չէ մոռնալ թէ Գերմանիոյ զինուորական ուժն առաւել քան երբեք զօրաւոր է, և երեսուն և հինգ տարիէ ի վեր նպաստած է խաղաղութեան պահպանման: Այսու հանդերձ նոյն թերթը կարծիք կ'յայտնէ թէ Գերման կառավարութիւնն սկզբամբ չի հակառակիր զինուորական ծախուց զեղչման և սպառազինութեանց նուազման: Թօկէօ Զայթունկ կ'կարծէ թէ Անգլիոյ Երեսփոխանաց Ժողովին մէջ զէնընկէցութեան վիճաբանութեան ենթարկուիլը խաղ մ'է Գերմանիոյ դէմ: «Սըր Է. Կրէյի ճառէն կարելի է հետեւցնել թէ Անգլիա Լա Հէյի Խաղաղութեան Խորհրդաժողովին առաջ պիտի հանէ զէնընկէցութեան խնդիրը. բայց Գերմանիա այդ Խաղաղութեան Խորհրդաժողովին պիտի մասնակցի, այն պայմանաւ միայն որ զէնընկէցութեան խնդիրը ծրագրին մէջ չդրուի. որովհետեւ այս կերպով Անգլիա ինքզինքը ներկայացուցած պիտի ըլլայ իբրեւ պաշտպան խաղաղութեան, որու խանգարման միջոց կ'պատճառէ Գերմանիա.» — Վիեննական թերթերը ջերմ խանդավառութեամբ կ'ողջունեն սպառազինութեանց նուազման առաջարկին Անգլ. Խորհրդարանին կողմէ ընդունուիլը, և կ'ներբողեն արտաքին գործոց նախարար Սըր Է. Կրէյը. բայց գրէթէ նոյնքան միաձայնութեամբ անհամբեր կ'սպասեն առ այս Մեծ Տէրութեանց կողմէ տրուելիք պատասխանին: Վինէր Թակեպլաթ կ'ըսէ թէ Անգլիա այժմ կրցած է ապահովել հզօր զինակցութիւններ և բարեկամութիւններ, բայց միւս կողմէ ի նկատ առնելով Լոնտոնի և Պերլինի ձգտեալ յարաբերութիւնները, Անգլ. Խորհրդարանի տուած որոշումը խաղաղասիրական այնպիսի ցոյց մ'է որ արտասովոր կարեւորութիւն ունի:—Ուաշինկդընի մէջ կ'յայտարարեն թէ Լա Հէյի դեսպանախորհրդին ամերիկեան պատուիրակները մեծ հաճոյքով ուժ պիտի տան սպառազինութեանց նուազման համար ըլլալիք ո և է առաջարկի. բայց Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը առկալին հրահանգ տուած չէ իրենց՝ նախաձեռնարկ ըլլալու առ այդ: Մ. Նահանգներն որ ոչ մէկ վտանգի չեն ենթարկուած, ինքզինքնուն իրաւունք չեն տար եւրոպական Տէրութեանց ցուցնելու այն միջոցները զորս պէտք է ի գործ դնեն իրենց ապահովութեան համար: Լա Հէյի դեսպանախորհրդին մէջ ամերիկեան պատուիրակներէն մէկը, դատաւոր Տէյվիս, կ'ըսէ թէ սպառազինութեանց նուազում պէտք է ի գործ դրուի ցամաքային բանակներու և ոչ թէ նաւատորմերու վրայ, և թէ առայժմ չի դպչիր Գերմանիոյ, Անգլիոյ և Ամերիկայի նաւային ծրագրերուն:

ԼՈՆՏՈՆԻ Թաղ. Ժողովն հրամանագիր մը կ'պատրաստէ, որով երկու ոսկիէ տուգանքի կ'դատապարտուին այն ամէն անձերն որ փողոցները կ'ձգեն նարինջի, պանանի և ուրիշ պտուղներու կեղեւներ, որք կրնան անցորդներու իյնալուն պատճառ ըլլալ:

ԱՆԳԼ. ԲԱՆԱԿԸ.— Տէյլի Մէյլ կ'ծանուցանէ թէ զուտ զինուորական թեթեւ յանցանքներու համար բանտարկութիւնը վերցուած է Անգլ. բանակէն, և անոնց տեղ յանցանքներու մէջ գտնուող զինուորները միայն բանտարկութեան պիտի դատապարտուին: Անգլիոյ մէջ գոյութիւն պիտի դադրին զինուորական բանտերը, բաց ի Տաւլէի և Բրբրէկի բանտերէն:

ԱՒՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.— Աւստրիոյ վարչապետ իշխան Հօհէնլօհէ ուրբաթ օրը Վիեննա դարձաւ Բէչթայէն, ուր սիրալիր համակրութեամբ ընդունուեցաւ: Իշխան Հօհէնլօհէ իր Հունգարացի պաշտօնակցին՝ Մ. Վեքերլէի հետ որոշեց Պատուիրակութիւններու Վիեննա գումարումը, յառաջիկայ առաջին չաբթուն, Պետական խորհրդի բացումէն ետքը, նաև անմիջապէս այն պատուիրակներուն որոնց պաշտօնը պիտի ըլլայ որոշել Աւստրիոյ—Հունգարիոյ ծախուց մասնակցութեան բաժինը: Երկու վարչապետներն ուրիշ խորհրդակցութիւններ ալ ունեցան Աւստրիոյ—Հունգարիոյ տնտեսական և քաղաքական յարաբերութեանց վրայ, բայց վերջնական ելքի մը չյանգեցան դեռ: Սակայն երկու կողմէն ալ ջերմ բաղձանք կայ տեւական և հաճելի ընծայելու Աւստրիոյ—Հունգարիոյ յարաբերութիւնները:

⁂ Վիեննայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իշխան Հօհէնլօհէ Դրիէսդէն մեկնելու պահուն իր ներկայութեանն ընդունեց նոյն քաղաքի Սլովէն պատուիրակութիւն մը, և ըսաւ անոնց թէ երեսփ. ընդհ. ընտրութիւնը պիտի ընդունուի անպայման, որովհետեւ ոչ միայն կայսրը կ'բաղձայ առոր, այլ և ժողովրդային պէտք մ'ալ եղած է: «Առոր ընդդիմացողը պիտի նմանի այն մարդուն որ կ'ուզէ կեցնել չոգեկառքը ամբողջ ընթացքով մը:»

⁂ Հունգարիոյ երեսփ. ընտրութեանց վրայ արուած վերջին տեղեկութեանց նայելով 413 երեսփոխանական աթոռներէն 240ը գրաւած են Քոշութեանք, 74ն օրէնսդրական կուսակցութիւնը, 38ը ժողովրդային կաթոլիկ կուսակցութիւնը, մէկ մէկ՝ ընկերվարականներն և նոր կուսակցութիւնը, 12 Սաքսոնիացիները, 4 Սերպերը, 14 Ռումէնները, 8 Սլովաքները, 3 ժողովրդային կուսակցութիւնը, 1 գիւղացւոց կուսակցութիւնը, և 7 ո և է կուսակցութենէ անջատ եղողները: Քոշութեան կուսակցութիւնը չահած է 59 աթոռ, և կորսնցուցած է 2 աթոռ, օրէնսդրականները չահած են 33 աթոռ և կորսնցուցած 10 աթոռ, ժողովրդային կաթոլիկ կուսակցութիւնը չահած է 7 աթոռ և կորսնցուցած է 3 աթոռ, և վերջապէս զանազան ազգութիւնք չահած են 16 և կորսնցուցած 1: Քոշութեան կուսակցութեան օրկան Պոսթէրլոյդ թերթը կ'ծանուցանէ թէ նոյն կուսակցութիւնն ոչ միայն Ներկայ պիտի գտնուի Հօֆպուրկի մէջ գահաճառի ընթերցման, այլ և պիտի մասնակցի Պատուիրակութեանց խորհրդակցութեան: Նոյն կուսակցութիւնը ցարդ մերժած էր առանց երկուքն ալ:

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ.— Երեք մարտանաւերէ բաղկացեալ ճապոնական նաւատորմիղ մը Մելպուրնի նաւահանգիստ անցեալ Դչ., հրամանատարութեամբ Ծովակալ Շիմամուրայի: Այս նաւատորմիղի սպաներուն և նաւաստիներուն ի պատիւ կարգ մը հանդէսներ կազմակերպուեցան. հացկերոյթներ տրուեցան և ընդունելութիւններ կատարուեցան Վիքդորիոյ կառավարչին, դաշնակցային իշխանութեանց, Մելպուրնի Լորտ քաղաքապետին են. կողմէ: Ճապոնական տորմիղն յառաջիկայ Եչ. Մելպուրնէն պիտի մեկնի դէպի Սիտնէյ:

ՊԱՊԻՆ ԺԱՆԵԱԿՆԵՐԸ.— Պիոս Ժ. հրամայեց որ Վատիկանի ժանեակներու հաւաքածոյին ցուցակը վերաքննուի: Այս հաւաքածոն սկսած էր կազմուիլ Պիոս Թ.ի օրով, և չարունակուած էր Լէոն ԺԳ.ի ժամանակ: Վատիկանի ժանեակներու առձեռն հաւաքածոյին տէր է: Բեկերի փայտէ չինուած դարակներու մէջ կ'պահուին այդ ժանեակները, և 4 1/2 միլիոն ֆր. արժողութիւն ունին: Պիոս Ժ. չատ համեստ Պապ մ'է. Շատ քիչ գաղափար ունի այս թանկագին հաւաքածոյին վրայ, որ սկսած է կազմուիլ Պորճիաներու օրերէն: Ժանեակներու այս հաւաքածոն յառաջ եկաւ իտալացի, սպանիացի և աւստրիացի իշխանուհիներու նուիրատուութեամբ, զի սովորութիւն էր որ այս իշխանուհիք իրենց ժանեկազարդ հարսանեկան զգեստներն Եկեղեցիին նուէր կուտային: Լէոն ԺԳ. չատ լաւ կ'ճանչնար ժանեակները, և հաճոյք կ'զգար աչքէ անցընելով ժանեակներու հաւաքածոն, որուն հետ կրնայ մրցիլ միայն Տիկին Վանտէրպիլդի ժանեակներու հաւաքածոն, որ 2 ու կէս միլիոն ֆրանք կ'արժէ: Վատիկանի ժանեակներու հաւաքածոյին մրցորդ մ'է նաև Անգլիոյ Թագուհիին ժանեակներու հաւաքածոն, որ մօտաւորապէս երկու միլիոն ֆրանք արժողութիւն ունի: Էօժէնի կայսրուհիին ժանեակներու հաւաքածոն ալ նշանաւոր է, և կ'ըսուի թէ կայսրուհին իր ժանեակները պիտի նուիրէ սանուհիին, Սպանիոյ ապագայ թագուհիին, Պադէնպերկի Էնա իշխանուհւոյն:

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՇՈՒՐՋԸ.—Տասնեհինգ օր առաջ Հռոմի ամերիկեան դեսպանն հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Մոնս. Այրլէնտի. հացկերոյթին ներկայ գտնուեցան նաև Մաթիէօ, Վանուդէլլի, Սադդօլլի և Մարդինէլլի կարդինալք: Հռոմի մէջ մեծ ազդեցութիւն գործեց այս դէպքը, զի 1870էն ի վեր առաջին անգամ էր որ կարդինալներ դեսպանատուն մը կ'երթային պաշտօնապէս: Ազատական մամուլն ասիկա ապացոյց մը նկատեց Պապին և Իտալիոյ մերձեցման: Հաւաստի աղբիւրէ լուր կ'առնուի թէ Պապը չրջաբերական մը ուղղելով Հռոմէական կարդինալներուն, արգիլեց անոնց՝ դեսպաններուն կողմէ իրենց եղած հրաւէրներուն պատասխանել: Այս չրջաբերականն այլ և այլ մեկնութեանց առիթ պիտի տայ անշուշտ, և ցոյց կուտայ թէ դեռ հեռի է Վատիկանի եւ Իտալիոյ հաշտութիւնը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Լայպցիկի կայսերական դատարանն անցեալ չորեքչաբթի չորս և երեք տարի տաժանակիր աշխատութեան, քաղաքային առաքինութիւններէ զրկման և հինգ տարի ոստիկանական հսկողութեան տակ մնալու դատապարտեց նախկին պետական խորհրդական Շէնֆելտը և ուրիշ պաշտօնեայ մը՝ Քոնրատ, որ դատի ենթարկուած էին ընծայուեայ ականներու յատակագծեր Ամերիկայի, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի ծախած ըլլալու ամբաստանութեամբ: Երրորդ ամբաստանեալ մը՝ Լուքա՝ անպարտ արձակուեցաւ:

⁂ Գերմանիոյ մէջ կիներու դաշնակցութիւն մը հիմնել որոշուած է, որուն նպատակը պիտի ըլլայ գումար մը հաւաքել մարտանաւ մը չինելու համար: Գլխաւորապէս ծովային և ցամաքային սպաներու այրիներէն և աղջիկներէն բաղկացած մասնախումբեր կազմուած են Հանովէրի և Պերլինի մէջ, որոնք հրաւէր մ'ուղղած են ժողովրդեան՝ ընթացք ունենալով Վիլհելմ կայսեր խօսքը. «Մեր ապագան ծովու վրայ է:»

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ, անցեալ Դչ. Հռոմի մէջ գումարեց իր վերջին ամբողջական նիստը: Համաժողովն հաւանեցաւ կարեւոր դիւրութիւններ ընելու ծովային և ցամաքային փոխադրութեանց սակերուն վրայ: Միջազգային նամակներու նախնական ծանրութիւնը 15 էն 20 կրամի բարձրացած է, պահելով 25 սանդիմ գինը. բայց Անգլ. պատուիրակաց առաջարկութեան վրայ, 20 կրամէն աւելի ծանրութիւն ունեցող նամակներուն յաւելուածական իւրաքանչիւր 20 կրամին համար 15 սանդիմ պիտի առնուի փոխանակ 25ի:

ՍԱՆ ՖՐԱՆՉԻՍՔՕՅԻ աղէտին առթիւ օտար երկիրներէ ղրկուած նպաստները թէև մերժեց նախագահ Մր. Րուզվէլդ, բայց պատերազմական նախարար Մր. Թաֆթ, իբր ամերիկեան Կարմիր Խաչի ընկերութեան նախագահ ընդունեց 50 հազար ոսկիէի գումարը, որ ղրկուած էր Ճափոնի Կարմիր Խաչի ընկերութեան կողմէ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ

Գ. Մէճիտիյէ պատուանշան արուեցաւ կայս. Բ. զօրաբանակի Նիզամիյէ 77րդ նիզամիյէ գունդին գնդապետ Իսլամ պէյի: Գ. Օսմանիյէ՝ Կրթական Ժողովոյ անդամ Ալի Ֆեհմի էֆ.ի:—Արծաթ Լիագաթ չքանշան արուեցաւ Ղալաթիոյ կեդր. Ա. քոմիսէր Շեմսէտտին էֆ.ի:

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքայի Ա. վիճակահանութիւնն երէկ կատարուեցաւ առեւտուր. և հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ ի ներկայութեան վիճակահանութեան յանձնաժողովոյ նախագահ, Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղին անդամ և Երկր. Պանքայի վարչական ժողովոյ նախագահ Պեքիր Բէամի էֆ.ի, և վիճակահանութեան յանձնաժողովոյ անդամներուն՝ Երկր. Պանքայի Բ. Տնօրէն Շեվքէթ, Երկր. Պանքայի մասնագիտական յանձնաժողովոյ նախագահ Արամ, կրթական նախարարութեան հաշուակալ Շիւքրի, Երկր. Պանքայի հաշուակալ Նաջիպ պէյերու, և երկր. Տնօրէն Սուպհի, հաշուակալական դիւանի անդամ Ահմէտ, ընդհ. դատախազ Ճեմալ, և ելմտական նախարարութեան իրաւագիտական խորհրդականի օգնական Մանսուր պէյերու, և յանուն Օսմ. Կայս. Պանքայի՝ Մ. Բէքի: Վիճակահանութիւնն սկսաւ կատարուիլ ժամը 3ին: Թիւերը քաշեցին Տար իւլ Խայիր աշակերտներէն 9—10 տարու չորս աղայք՝ փոխնիփոխ: Վիճակահանութիւնը վերջ գտաւ ժամը 9ին: Առաջին պարգեւը, 500,000 ղրչ. չահած թիւէն մինչև 500 ղրչ. չահած 160րդ թիւը, և 100ական ղրչ. չահած թիւեր 300 հատ միայն կրցաւ քաշուիլ, իսկ մնացեալներն յաջորդ պիտի քաշուին: 500,000 ղրչ.ի Ա. պարգեւը չահեցաւ թիւ 124,496 տոմսակը, որ կիսուած էր, և մէկ կէսը ծախուած էր Պոլսոյ մէջ, իսկ միւս կէսը ղրկուած էր Պաալպէք: Բ. պարգեւը, 250,000 ղրչ., չահեցաւ թիւ 95,789, որ կիսուած էր, և երկու կէս տոմսերն ալ ղրկուած էին Բէպան(Մամուրէթ—իւլ—Ազիզ): Գ. պարգեւը, 125,000 ղրչ., չահեցաւ թիւ 130,716, որ կիսուած էր, և կէս տոմսակը ծախուած էր Պոլսոյ մէջ, իսկ միւս կէս տոմսակը ղրկուած էր Վիզէ (Գըրգ Քիլիսէ): Դ. պարգեւը, 50 հազար ղրչ., չահեցաւ թիւ 51,667, որ ծախուած էր Պոլսոյ մէջ: Ե. պարգեւը, 25,000 ղրչ., չահեցաւ 163,729, որ կը գտնուի Պոլսոյ մէջ: 10,000 ղրչ. չահեցաւ 69,397 թիւ տոմսակը, որ ծախուած է Պոլսոյ մէջ: 10,000 ղրչ. չահեցաւ նաև թիւ 101,156, որ կիսուած ըլլալով, կէս տոմսը ղրկուած էր Կարին, և միւս կէսը Ռոտոսթօ: 371,978 և 73,659 թիւ տոմսերն ալ որ 10,000 ղրչ. չահած են, կը գտնուին Պոլիս:

ՕՍՄ. ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ ԲԱՐՁՐԱՆԱԼՈՒՆ պատճառներէն մին ալ կ'համարուի Բաբոալթէ 4% պարտաթուղթերուն մօտալուտ ձուլումն Հանրային Միացեալ Պարտքին հետ, որոյ չնորհիւ մէկ միլիոն ոսկիէի գումար մը կայ. Կառավարութեան արամադրութեան տակ կ'դրուի Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ: Հին Պարտքին Միացեալ Պարտքի վերածման առթիւ հանուած Հրամանագիրը կ'արամադրէր թէ Հանրային Պարտուց Վարչութեան հասոյթներէն ամէն տարի 430,500 Օսմ. լիրա պէտք է յատկացուի Բաբոալթէններուն տոկոսին ու գլխավճարին, այնպէս որ անոնց մայր—գումարը պէտք է ջնջուի 1932ին: Բաբոալթէններն այն ատեն ութ միլիոն լիրայի չափ էին, և այժմ իջած են 7,100,000 լիրայի: Բայց այս առանձնաշնորհեալ պարտքը հաւասարեցնելով Հանրային Պարտքին հետ, առաւելագր մը արամադրելի կը մնայ, որ չատ լաւ կրնայ ցուցուիլ իբր երաշխաւորութիւն նոր գումարի մը հայթայթման համար, որուն համար գինը միայն կ'մնայ որոշել: Մի կողմէ, առաջարկուած է հիմ բռնել Միացեալ Պարտքին այժմեան գինը, իբր 83 ոսկիին, այսինքն՝ 100ին 93, բայց միւս կողմէ դիտել տրուած է թէ ռուսական փոխառութիւնը չատ դրամ քաշած ըլլալով հրապարակէն, թերեւս 93ով չկարենայ հայթայթուիլ նոր գումարը: Բայց այս կէտն երկրորդական կ'մնայ, և տարակոյս չկայ թէ նոյն նոր գործողութեամբ մէկ միլիոն ոսկիէի գումար մը կ'ապահովուի ի մօտոյ:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Գերման դեսպանն երէկ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին հետ:—Պալժ դեսպանն և իտալական գործակատարը տեսակցեցան Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաչայի հետ:—Պալժ դեսպանը տեսակցեցաւ նաև Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Նաում փաչայի հետ,—Գերման դեսպանը տեսակցութիւն մ'ունեցաւ նաև Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաչայի հետ:

ՈՃԻՐ.—Առջի իրիկուն ոճիր մը գործուեցաւ Զաւգաւր Պաշթանի մէջ: Շէհիր Էմինի չրջակայքը, Դոլէճէտիր Նաւրի փողոցը բնակող Տաղաստցի Մէհմէտ մահացու կերպով վիրաւորուեցաւ Համտի անուն մը կողմէ: Ահաւասիկ խնդրոյն մանրամասնութիւնը: Մէհմէտ առջի օր, ժամը տասնին, չորս ընկերներու հետ կ'երթայ Զաւգաւր Պաշթան, և քիչ մը նստելէ վերջ կ'սկսի պարելու: Նոյն պահուն այնտեղ կը գտնուէր ոճրագործ Համտի, մէկ քանի ընկերներու հետ: Երբ Մէհմէտ և ընկերները կ'հասնին Համտիի և ընկերներուն նստած տեղը, Մէհմէտ, որ ժամանակէ մը ի վեր պաղ վերաբերում մը կ'ունենար Համտիի կողմէ, կ'սկսի խռովական մէկ քանի խօսքեր զրուցել թէ ըրածը չի վայլեր: Համտի, որ Տէնիզ Ապատ փողոցին մէջ մէկը վիրաւորած ըլլալուն համար 6ամսեայ բանտարկութեան դատապարտուած, և դեռ նոր ելած էր բանտէն, առաւիկ կ'զայրանայ Մէհմէտի այս խօսքերուն վրայ, և անոր վրայ կ'խոյանայ: Բանակռիւին կ'յաջորդէ՝ կռուոտուք մը, և Մէհմէտ ու Համտիի ընկերներն ալ խնդրոյն միջամտելով. կռիւն ա՛լ աւելի կ'սաստկանայ: Վերջապէս Մէհմէտ դաշոյն կ'րինայ, նախ երկաթալուքէն երեք, որոցմէ մին ծանր, և մէկ հարուած ալ թիկունքէն ստանալով: Միւսները, Մէհմէտի վիրաւորուիլը տեսնելով, կ'հասկնան թէ խնդիրը դէշ հանգամանք մը առաւ, և խոյս կուտան: Մահալլէն պահականոցէն իմացուած ըլլալով ոճիրը, ոստիկանք կ'փութան վիրաւորեալին քով, որ յուչակորոյս վիճակի մէջ կ'գտնուէր արդէն: Երբ Մէհմէտի հարցուեցաւ թէ ո՛վ էր զինք զարնողը, ասիկա ըսաւ թէ անունը չի գիտեր, բայց եթէ տեսնէ, կրնայ ճանչնալ: Հարցուեցաւ թէ ինչո՞վ վիրաւորեցին զինքը: Մէհմէտ ըսաւ. «Մէկ քանի ընկերներու հետ կ'անցնէի Զաւգաւր Պաշթանէ, ոճրագործն և ընկերներն սկսան մեր վրայ խոյանալ. ես ալ ոճրագործին ըսի թէ չի վայլեր ըրածը: Առոր վրայ, բարկացաւ և վիրաւորեց զիս:» Մէհմէտ մեծաքանակ արիւն կ'կորսնցնէր, և անկարող կ'ըլլար խօսելու. հետեւաբար, պատգարակով փոխադրուեցաւ Իսլամ պանդուխտներու հիւանդանոցը, և բժշկական քննիչ հաղորդագիր Ճէմիլ պէյի կողմէ կատարուած քննութեամբ հասկցուելով որ արիւնը դէպ ի ներս կ'հոսի, ըստ այնմ սկսաւ միջոցներ ձեռք առնուիլ: Մէհմէտի կեանքը վտանգի մէջ է: Ոստիկանութեան կատարած հետազօտութիւններէն վերջապէս երեւան ելաւ որ ոճրագործն Համտին է. հետեւաբար, խուզարկութիւն կատարուեցաւ անոր տանը մէջ, և ձերբակալուեցաւ տան ծածքի ներքեւ մէկ խորչէն: Համտի տարուեցաւ Իսլամ պանդուխտներու հիւանդանոցը, և դէմ առ դէմ բերուեցաւ վիրաւորեալին հետ, որ յայտարարեց թէ զինքը զարնող մարդն այն էր: Համտի հարցաքննութեան ենթարկուելով, նախ ամէն ինչ ուրացաւ, բայց ի վերջոյ նեղը մնալով, ըսաւ. «Մեք Զաւգաւր Պաշթան նստած էինք, երբ մեր առջեւէն անցան Մէհմէտ և ընկերները, և յարձակեցան մեր վրայ: Կռիւն սկսաւ, Մէհմէտ իր ձմլին քաշելով վրաս խոյացաւ. ես ալ վախէս սկսայ փախչիլ: Անիկա հետապնդեց ինծի. և իր ուրիշ մէկ ընկերոջն հետ զիս հալածեց: Վերջապէս, համոզուելով թէ չպիտի կրնամ ազատիլ. նոյն միջոցին անիկա արդէն քովս հասած էր, և ընկերոջն հետ սկսաւ ծեծել զիս: Ես ալ հոգիս ազատելու համար գրպանէս հանեցի դմլիս, և սկսայ զարնել Մէհ-

մէջը, ուսանց զինուորեալ թէ ո՛ւր կ'երթան հարուածները։» Ոճրագործին ձեռագրերուն վրայ վերջերս առնուեցան, և հարցուեցաւ իրեն թէ ինչ էին անոնք։ Համար ըսաւ. «Երբ Մէհմէտ զիս զինքը գործածել կ'ուզէր, ուզեցի բանել զինքն, եւ մտածուածս վիրաւորուեցան։» Թէ՛ Համար և թէ Մէհմէտ կ'ուրանան իրենց ընկերներուն անունները, բայց կ'յուսացուի որ մտերմ կազմս ալ ձերբակալուին, զի ոստիկանութիւնը կ'շարունակէ իր հետազօտութիւնները։ Վիրաւորեալ Մէհմէտ ամուսնացեալ էր, և 25 տարու։

—Ազգային բնակիչներէն Շաահիէ հանըմ աղէր գիշեր դրացիին տանն այցելութեան կ'երթայ, և նոյն պահուն գողեր կ'մտնեն իր տունը։ Հիւրն ու դրացին խօսակցութեան բռնուած էին, երբ կ'լսեն որ Շաահիէի տան մէջ աղմուկ կայ, Ամենքը մէկ մարդ կ'ըլլան, և կ'հասկնան թէ գողերը կան կարասիներն հաւաքելու և դուրսները բանալու վրայ են։ Շաահիէ հանըմ հիւր գացած տան կնոջ ամուսինը, Շաքիրն իր հետ առնելով տունը կ'դառնայ, և երբ կ'պատրաստուէր ձեռքի բանալով դուռը բանալ և ներս մտնել, երկու հագի յանկարծ կ'յարձակին Շաքիրի վրայ, և զանիկա ձախ երիկամունքէն դաշունահար կ'ընեն ծանրապէս։ Գողերը կ'փախչին, և հիմա փնտռուելու վրայ են ոստիկանութեան կողմէ։

—Օլարիկավաճառ Հիւսէյին և Հրեայ Իսակ դրամական խնդրոյ մ'առթիւ երէկ վէճ մ'ունեցան Սուլթան Համամի մէջ, և Հիւսէյին գլխէն ծանրապէս վիրաւորեց Իսակը։

—Կոլանիկագործ Տրապիզոնցի Եանի երէկ կ'ուիլ բանուեցաւ Մահմուտ փաշայի մէջ՝ կօշկակարի աշկերտ Եարկիի հետ, և մուրճն անոր գլխուն իջեցնելով, մահացու կերպով վիրաւորեց զայն։

ԱՆՃԱՐԱԿ ԳՈՂԸ.— Բ. Դրան մօտ, Ալայիէ խանը բնակեալ Ալտուիւրրէչիտ, երէկ մտաւ նոյն խանին կից Հիւսէյինի արճարանը, և դրամարկղին մէջ գտնուած 150 ղրշ.ը գողնալով՝ փախչելու համար ելաւ խանին պատին վրայ։ Ուզեց վար ցատկել, բայց պատը շատ մեծ բարձրութիւն ունենալով, մեր խեղճ գողը մտածեց թէ կրնար մէկ անգը կոտրել, հետեւաբար երեք ժամ շարունակ գամուած մնաց պատին վրայ։ Վերջապէս զինք առաւ շրջան ոստիկան Ահմէտ էֆ., որ հարցուց Ալտուիւրրէչիտի թէ այնտեղ ի՛նչ գործ ունի։ Ալտուիւրրէչիտ իբր մեռեալ պատասխան, վերցուեցաւ արճարան գնաց, և պահուըտեցաւ ճամիչին մէջ, բայց օձիքը ձեռք տուաւ այս անգամ։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Գասըմփաշացի Տիգրան, կազմարար և վաճառականգործ Սելիմիէի բողնիքին դէմ, աղէր իրիկուն գացած էր խանութը, և տան կ'դառնար երբ կատաղութեան Համատարածեան մօտէն անցած պահուն յանկարծամահ եղաւ։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ գիշեր հրդեհ ծագեցաւ Բերա, Եէնի Շէհիր, մասնաւոր Թէրքոսի քարտուղար տանէն, և հրոյ ճարակ եղան նոյն տունը, 1 մասամբ ու, 1 ծխավաճառ և մէկ արճավաճառ խանութ։ Հրդեհին պատճառներուն վրայ քննութիւն կ'կատարուի։ ՎԵՀ. ԿԱՅՍԵՐ հրամանաւ, հրդեհին վայրը փութացած էին Կայս. Թիկնապահ հարիւրապետ Մուսթաֆա և տեղակալ Ապտուլ—Գատէր պէյերը։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կ'գրեն մեզ Ապրիլ 26 թուով.—Շաբաթէ մ'ի վեր տեղացող անձրեւներուն պատճառաւ, գարիի ու ցորենի նոր բերքը պիտի առատանայ։ Գարիի ու ցորենի նոր ապրանքին համար այժմէն ուշէքէ գնումներ տեղի կ'ունենան։ Ցորենին օխան 33—35 փր. է, գարիինը 24 փր., Շուշմա՝ օխան 93—94 փր., բամպակ՝ կ օխան 29—29½ ղշ.։ Գործանային անձրեւներուն ուշանալուն համար, բամպակի կալուածը վնասուեցան թէև, բայց կ'յուսանք թէ այս շաբթուան անձրեւները պիտի դարմանեն վնասը։ Արմտիքի այժմու վիճակը լաւ արդիւնք կ'խոստանայ։

ԿԱՐԻՆԷՆ կ'գրուի մեզ Ապր. 23ին.— Ամսոյս 20ին, հինգշաբթի օր Կարնոյ բոլոր հասարակութիւնները պատիւ ունեցան շատ հանդիսաւոր և մեծաշուք ընդունելութիւն մ'ընելու իրենց նորընտիր կուսակալ Աթա պէյի, նախկին կուսակալ Տիարպէքիրի. քաղաքիս և Իլիճէի միջև երկարող պողոտային երկու եզերքները շարուած էին պետական քաղաքային վարժարանին աշակերտները, իրենց դէմ՝ զինուորական վարժարանին ուսանողները, որոց կ'յաջորդէր արհեստագիտական վարժարանին (Մէքթէպը Սանայի) ուսանողութիւնը, իբր դիմացն ունենալով Սանասարեանցիներն և ազգային վարժարանին աշակերտները, հետզհետէ կարգաւորւած կաթոլիկներու և Յոյներու աշակերտները, եւն.։ Զինուորները բարեւի կեցած էին։ Նուագածուներու խումբը հրամանի կ'սպասէր երաժշտական կատարներ ածելու համար։ Աւելի քան հազար հոգիէ բաղկացեալ հոծ բազմութիւն մը խռնուած էր մեծ ճամբուն երկու կողմերը։ Երբ կուսակալը կ'երեւի ու աւելի կ'մօտենայ, զինուորական երաժշտախումբը կ'սկսի շատ հանդիսաւոր կերպով Կայսերական Քայլերգը նուագել. Վսեմ. կուսակալը հարիւրի չափ կառքերով շրջապատուած, կ'շարունակէ իր ուղին խուռներամ բազմութեան սիրալիր ցոյցերուն մէջէն, խանդավառման առարկայ դառնալով և անդադար ժպտաչութիւն բարեւելով ժողովուրդը։ Դիմաւորող Հայերուն մէջ կ'նշմարուէին առաջնորդական փոխանորդ Տ. Ներսէս քհն. Վարժապետեան, Գաւառ. Ժողովոյ ատենապետ Կարապետ էֆ. Տ. Աղաբեկեան, առևտրական դատարանին անդամ և պետական քաղաքային վարժարանին ֆրանսերէն լեզուի ուսուցիչ Կարապետ էֆ. Տ. Թօֆոլեան, պատուական Վերաքննիչ Ատեանին անդամ Զաքար էֆ. Զէրպէկեան, Վարչական Խորհրդոյ անդամ Մարտիրոս էֆ. Գալֆաեան, Սանասարեան վարժարանի Տեսչութիւնը, ազգ. եւ.

բնակիչներէն Աղաճան էֆ. Երկանեան և Աստուր էֆ. Չիլինկիրեան, քաղաքական հանձնաժողովի ատենապետ Յովհաննէս էֆ. Աղաճանեան, եւ. ան.։ Երբ կառքը քաղաքին կամուրջէն դանէն ներս մտաւ, որ տան ժամը 8 էր, թնդանօթներն իր բարու ոտնէ սկսան որոտալ։»

ՄՈՍ ընկերութեան Էվելին շոգենաւը Մայիս 2ին ճամբայ ելաւ Լիվրբուլէ դէպ ի Պոլիս, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Բաղում. Բէքէն շոգենաւը ճամբայ պիտի ելլէ Լիվրբուլէ, Մայիս 29ին, և պիտի գայ Պոլիս, Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում։

ՔՐՈՆԻԿ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Տփղիսէն կ'գրուի. — «Թիֆլիսի առաջին և երկրորդ կարգի Հայ վաճառականներն ամենախոնարհ խնդրագրով դիմեր են Ս. Կաթողիկոսին, որ թոյլ տայ այդ քաղաքացիներուն կրկին ամուսնութիւն։ Այս երրորդ խնդիրքն է որ ժողովրդեան ուղղվում է Ս. Հայրապետին։ Արդեօ՞ք պիտի յարգվի այս խնդիրքը, որ արդէն դարձել է օրակարգի հարցերից մէկը»։

—Բաղաքական Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ 100էն 300 ղրշ.ի ամսական յաւելումներ ըրաւ արձանագրութեան դիւանի Տեառ Մելիքեան Մկրտիչ էֆ.ի, Ուսումն. և Տնտեսական Խորհուրդներու քարտուղար Գասպարի Հայկեան և Լեւոն Բիւրքճեան էֆ.ներու, Փոխանորդարանի քարտուղար Նփրեմ էֆ. Փափազեանի և Վարչ. Դիւանի քարտ. Մինասեան էֆ. Զարաֆեանի։ Կ'լսուի թէ անցագրական դիւանի պետ Սեպուհ էֆ. Բլասեան, որ երկարամեայ արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն ունեցած է, հանգստեան պիտի կոչուի և այս կերպով Պատրիարքարանի Սնտուկին միացած տարբերութիւնը պիտի դրուի վերայիշեալ անձերուն, առանց պիւտճէին վրայ նոր յաւելում մ'ընելու։

—Գումգաբուի չորս Թաղերու Աղքատախնամն իր պաշտօնավարութեան շրջանը լրանալուն առթիւ, իր հաշիւները տեղեկագրով մը այսօր կ'ներկայացնէ Թաղ. Խորհուրդին։ Նոր Տնօրէն Խորհուրդը պիտի կազմուի չորս Թաղերու կողմէ ընտրուած ներկայացուցիչներէ. այսպէս, Մայր եկեղեցւոյ Թաղն երեք, և Գումգաբուի դուրսը, Նէօրկ փողոցի և Նէնի գաբուի Թաղերն երկերկու ներկայացուցիչ պիտի ունենան։

—Մուշէ կ'գրեն մեզ Ապրիլ 16 թուով. —«Ութ ամսէ ի վեր կ'սպասուէր Տ. Կարեն վրդ. Եպիսկոպոսեանի գալուստն։ Թէև լուսարյան էր եթէ անոր ժամանումն ըլլար, երբ իր ներկայութիւնն աւելի օգտակար պիտի ըլլար Առաջնորդարանի աղքատ արկղին հասոյթներու հայթայթման, և մանաւանդ դպրոցներու և որբանոցներու մատակարարութեանց կանոնաւորման, քանի որ դպրոցական ամբողջ մասնիկներն այն տանն կ'հանդիպին։ Բայց վերջապէս չէր յաջողած աւելի շուտ հասնել։ Ամսոյս 9ին ժամանեց քաղաքս, և պատուով ընդունուեցաւ։ Առաջնորդարանի կողմէ՝ դիմաւորելու գացեր էին Փոխանորդ Հայրն և ժողովականներէն ոմանք։ Վարժարանի աշակերտներն ևս. Առաջնորդարանի դրան մօտ դիմաւորեցին զինք, որ պահ մը հանգիստ առնելէ յետոյ՝ ընդունեց բարի գալստեան այցելութիւնները։ Տ. Կարեն վրդ. այս այցելեց անդամոյ կառավարիչ Վսեմ. Խալիլ փաշայի, զինուորական հրամանատար Սալիհ փաշայի, որք սիրալիր ընդունելութեամբ հաճեցան պատուել զինքը։ Կառավարիչ և հրամանատար փաշաները՝ փոխադարձաբար՝ իրենց կողմէ հազարապետը, Սանճագի Թապուր աղասին և Թահրիրաթ Միւտիրին բարի գալուստ հաճեցան զրկել։ Պատր. Փոխանորդ Հայրն այցելեց նաև անդամոյ կառավարական ու դատական պաշտօնեաներուն, և ընդունեց ի մէջ այլոց Թաղապետական Տնօրէնին այցելութիւնը, եւն.։ Ամսոյս 16ին՝ կիրակի, Պատարագ մատուցանելու հրաւիրուեցաւ անդամոյ եկեղեցիներէն Դարպասաձեան Մկրտիչ աղայի կողմէ, իբր 30ամեայ Վաղարշակ անուն որդւոյն մահուան տարելիցին առթիւ։ Պատարագը տեղի ունեցաւ հանդիսաւորութեամբ։ Ժամերգութեանց մասնակցեցաւ Ս. Առաքելոց ծերունի ու յարգելի՝ վանահայրը Մուրատեան Տ. Յովհաննէս վրդ., Ս. Յովհաննու Վան. փոխանորդ Տ. Առաքել վրդ. որոնք այցելութեան եկած էին Պատր. Փոխանորդին, նոյնպէս քաղաքացի ու գիւղացի իբր 10—12 քահանաներ։ Տ. Կարեն վրդ. քարոզ չխօսեցաւ և բաւականացաւ միայն ննջեցեալի հոգւոյն համար բարեմաղթութիւններով, և քրիստոնէավայել կեանք մը վարելու յորդորներով։ Պատարագի աւարտումէն յետոյ եկեղեցւոյ դրան առջև խռնուած բազմութեան դիմաց հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Օգոստափառ Սուլթանի արեւշատութեան, և թափօրով ու բազմութեամբ մեկնեցաւ Առաջնորդարան, ուրկէ «Պահպանիչ»ով մը արձակեց ժողովրդի բազմութիւնը։

«Մշոյ դաշտում զարունքն և վարուցանքն սկսած է, միայն շարժուու անձրևները կ'դժուարացնեն ցանքը։» .

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Զարս Աւետարանների արդի Հայերէնի թարգմանուած՝ հանդէպ գրաբար բնագրին, ու ծանօթութիւններով և համալիր ծանօթութիւններով զարդարուած։

Աշխատասիրեց
ԱԼ. ՎՐԴ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

Անհրաժեշտ՝ ամէն դասակարգի անձանց, մէկ հատիկ՝ վարժարաններու համար։
Նուէրներու և մրցանակաբաշխութեանց համար է՛ն օգտակարն ու թանկագինը.
Թղթկզմ. 28 Դհկ. (կ մասերն ի միասին)
Լթկզմ. փափուկ 30 Դհկ. (կ մասերն »)
Մեծաքանակ գնողներու և վարժարաններու համար զեղջացեցիչ զեղչ.
Կեդրոնատեղի, Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Եալըզ Խանի կից, Սեդրաքեան Մելքոն էֆ.ի խանութը։ 10—3

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆՑ

ՓԱՐԻԶ, Մայիս 14.—Ուաշինկթընէ կը հեռագրուի թէ ամերիկեան բոլոր թերթերը խանդավառութեամբ կ'խօսին այն լուրին վրայ թէ անգլ. Խորհրդարանն ընդունեց առաջարկ մը, որով բոլոր տէրութեանց հրաւէր պիտի ուղղուի սպառազինութիւնները նուազեցնելու։ Լա Հէյի դեսպանախորհուրդին մէջ ամերիկեան պատուիրակներն այժ պիտի տան սպառազինութիւնները նուազեցնելու առաջարկին։

ԼՈՆՏՈՆ, 14.— Յոհաննէսպուրկէ կը հեռագրուի թէ հանքատեղիներուն մէջ փակցուեցաւ կառավարական այն յայտարարութիւնը, որով չինացի բանուորներն ազատ կ'թողուին իրենց երկիրը դառնալու։ Տարպանի մէջ Առևտր. Սենեակն յատուկ նիստ մը գումարեց երէկ, և միաձայնութեամբ բողոքեց այս յայտարարութեան փակցուելուն դէմ, ըսելով որ չինացիք իրենց երկիրը վերադարձուելով՝ ամբողջ Հարաւ. Ափրիկէի բարօրութիւնը կը խաթարէ։

ԼՈՆՏՈՆ, 14.—Ուիթուաթերսրանտի հանքերու ընկերութեանց խնդիրը ներկայացուեցաւ Բրիտանիայի Ատեանին։ Ընկերութեանց փաստաբանն յայտարարեց թէ կառավարական յայտարարութիւնն կ'քաջալերէ Չինացիները՝ ձգելու իրենց աշխատութիւնները։

ՓԱՐԻԶ, 14.—Կ'հեռագրուի այն լուրը թէ Զարն և Վիլհէլմ կայսր փոխադարձաբար պիտի այցելեն իրարու։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 14.—Մ. Կարլ Շուրց, որ նշանաւոր գործունէութիւն մը ունեցած է Մ. Նահանգաց մէջ, և որ այս երկիրը կ'ապրէր 1852էն ի վեր, և ժողովրդական բժմբաստիկ համբաւ ունէր, մեռաւ 77 տարեկան հասակին մէջ։ Հարաւային և հիւսիսային պատերազմին ատեն զօրաց հրամանատար եղաւ. հռչակաւոր լրագրող մը և քաղաքագէտ մ'էր։ Ծնած էր ի Լիպլար, մերձ ի Քէօլն, Ռենի վրայ, 1829 Մարտ 2ին։

ԼՈՆՏՈՆ, 14.—Ճապոնական դեսպան դերակոմս Հայաշի Ճապոնի արտաքին գործոց նախարար անուանուեցաւ, և իրեն պիտի յաջորդէ նախկին արտաքին գործոց նախարար Գաթօ Թագաագի։

ՓԱՐԻԶ, 15.—Յանիսի սկիզբը կառավարութիւնը Դեղին Տետրակ մը պիտի հրատարակէ, որ պիտի պարունակէ Ալճեզիրասի դեսպանախորհուրդին բոլոր գործերը։

ԼՈՆՏՈՆ, 14.—Հաբեշական երկաթուղիներու մասին Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջև կատարուած բանակցութիւնք կ'շարունակուին։ Հարարէ Ատիս Ապապա շինուելիք երկաթուղին միջազգային հսկողութեան ներքև պիտի դրուի, և եթէ նոր գիծ մ'ալ հաստատուելու ըլլայ այս վերջին քաղաքէն մինչև Կապոյտ Նեղոս, այս երկաթուղիի գիծը պիտի շինէ Անգլիա։

ՓԱՐԻԶ, 14.— Մարոքեան Պանքային մէջ Մ. Նահանգաց իրաւ բաժինն ընդունուած չըլլալով Մ. Նահանգաց կողմէ, պիտի բաժնուի Ալճեզիրասի դաշնագիրն ստորագրած միւս տէրութեանց միջեւ, իրենց բաժնոյն համեմատութեամբ։

ԲԱՄԲԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, Մայիս 2/15
Սրբոթ 6.60 ըէնս

ԼԻՎՐԲՈՒԼ, Մայիս 14
Մյս.—Յնն. 5.99 ըէնս ‖ Օգս.—Սեպ. 5.97 բ.
Յլս.—Օգս. 6. » ‖ Հկտ.—Նոյ. 5.78 »

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՒՐԵՐ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐՈՎ ՄԱՅԻՍ 13

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՆԱՏՈԼ ՖՐԱՆՍԻ ԿԱՐԾԻՔԸ

ՎԻԷՆՆԱ, Մայիս 12.—Մեր մայրաքաղաքը կ'հիւրընկալէ Ֆրանսայի առաջնակարգ գրագէտներէն մէկը։ Անատոլ Ֆրանս Իտալիայէ Վիեննա եկած է առաջին անգամ, և հոս Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի մէկ խմբագրին հետ տեսակցած է վերջին երեսփոխանական ընտրութեանց վրայ։ Սրամիտ և հոգեպարար երգիծաբան մ'է Անատոլ Ֆրանս։ Անոր խայթող լեզուն հակառակորդները կ'սարսեցնէ։ Վերջին ընտրութեանց մասին արդէն առաջուընէ ըսած էր որ յաղթութիւնը կառավարականներուն կողմը պիտի ըլլայ, բայց չէր յուսար որ յաղթութիւնն այսքան փառաւոր ըլլար։ Այնուամենայնիւ Անատոլ Ֆրանս չի հաւատար որ ազգայնականներն ոչնչացած են։ Անոնք Պրոմէթէոսեան դիմադրութեան ոյժ ունին։ Վերջին ընտրութեանց մէջ յաղթողն իսկապէս Մ. Գոմպ է, ըստ Ա. Ֆրանսի։ Խնդիր է սակայն թէ կղերամիտներուն դէմ միացեալ կառավարականները բոլոր խնդիրներու մէջ իրենց համաձայնութիւնը պիտի պահե՞ն թէ հատուածներու պիտի բաժնուին։ Գոմպ կ'ուզէր երեսփ. ընկերվարականները զօրացնել։ Քլեմանսօ ընդհակառակն անոնցմէ կ'հեռանայ։ Այս պատճառով, անհրաժեշտ է երրորդ կուսակցութիւն մը՝ որ արմատականներն ու երեսփ. ընկերվարականները միացնէ։ Անկարելի է որ արմատականներն և չափաւոր հանրապետականներն առանց երեսփ. ընկերվարականներու քորենեան սեւական մեծամասնութիւն կազմեն։

Վատիկանի՛ Բաժանման Օրէնքին նկատմամբ հետեւելիք քաղաքականութեան մասին Անատոլ Ֆրանս հետեւեալն ըսաւ. «Հռոմէական Եկեղեցին կ'համարձակի, չէ՞ որ ան մշտնջենական է։ Արդէն Վատիկան իր «Ո՛չ կրնամք»ն արտասանեց Բաժանման Օրէնքին դէմ և չի կրնար այլևս ետ դառնալ։ Կրօնական ընկերակցութիւնք դատապարտուեցան սկզբունքով. բայց դաւանանքը երկինքէն կ'ուգայ, իսկ վարդներն այս աշխարհէն են։ Այս պատճառով պապականութիւնն յարմարելու քաղաքականութիւնը պիտի նախընտրէ, ինչպէս 10 դարերէ ի վեր ըրած է։ Ֆրանսական կղերը պիտի բաժնուի երկու մասի. Կալլիկաններու և Պապականներու։ Այս բաժանումն ալ պիտի հիմնուի եկամուտի աղբիւրներուն վրայ։ Եթէ եպիսկոպոսներուն պարունակը ժողովուրդը վճարէ, անոնք պիտի ըլլան Կալլիկան, եթէ Հռոմ վճարէ՝ Պապական։ Պապը չպիտի դադրի նախարարներու հետ բանակցելէ և պիտի շարունակէ դադարներն ու մարդիկն իր կողմը շահիլ։ Ես համոզուած եմ որ կարդինալները շուտ մը խնդիրներու վրայ կրթական նախարարին դիմում պիտի ընեն։ Նորագոյն Երեսփ. Ժողովը, բացի վերայիշեալ հարցէն, պիտի լուծէ նաև պաշտօնեաներու ունեցած իրաւունքի, եկամտի տուրքի, գործաւորներուն կենսաթոշակի խնդիրները։»

Անատոլ Ֆրանս համոզուած է որ յառաջիկային մէջ եւրոպական մեծ պատերազմ մը տեղի չպիտի ունենայ, և Ֆրանսայի մէջ խաղաղասէրներն հետզհետէ աւելի կ'զօրանան։ Խօսելով Վիեննայի մասին, Ա. Ֆրանս շատ գովասանքով քաղաքացիներուն անձնք զուարթութիւնը, քաղաքին հոյակապ շէնքերն ու գեղեցիկ պարտէզները, ծաղկաստաններն ու ձեռնածուները, ինչպէս նաև գեղարուեստական հաւաքածոները, մանաւանդ Ռուպէնսի, Դիւրերի և Գորրէճիօյի նկարները։ Բայց ամէնէն աւելի գեղամբողջ են վիեննուհիները, որոնց գոյներուն թարմութիւնը, գեղեցիկ կազմուածքը, նազելաշուք ձեւերն ամէն տարակուսէ կ'կախարդեն։

ՓԱՐԻԶ, 12.— Նախկին վարչապետ Մ. Էմիլ Գոմպ Փարիզ եկաւ վերընտրութեանց միջոցին կառավարականներուն այլ և այլ հատուածները միացնելու համար ընդդէմ ազգայնականներու և յառաջդիմականներու։ Մ. Գոմպ շատ գոհ է վերջին ընտրութիւններէն և կ'յայտարարէ որ ինք այս ընտրութեանց արդիւնքը նախատեսած է։ «Երբ ատոր որ Ֆրանսայի Եկեղեցին Պետութենէն բաժնել կ'ուզեն, այն ատեն ներմուծեցի Բաժանման Օրէնքը ծրագրին մէջ։ Ընտրութիւնները ապացուցին որ Գոմպիզմը մեռած չէ. և քանի որ գլխաւոր պայքարն ընտրութեանց միջոցին Բաժանման խնդրին շուրջը կ'դառնար և ժողովուրդն իր հաստատ կամքն յայտնեց՝ ընտրելով այդ օրէնքին պաշտպան Երեսփոխանները, Դուքսն ան յայտարար պէտք է գործադրէ Բաժանման Օրէնքը։ Ֆրանսա չի կրնար կղերամիտ ըլլալ, և պապականութեան բոլոր ջանքերն ապարդիւն պիտի անցնին։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ, 12.—Բրուսիական ընդհանուր սպայակոյտի պետ զօրավար Հէլմուտ ֆոն Մոլթքէ, մեծ առաջնորդին թոռը, այս օրերս Վիեննա պիտի ճամբորդէ։ Իր ճամբորդութեան նպատակին մասին զօրավարն հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրած է Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի թղթակցին. «Բացարձակապէս կ'յայտարարեմ որ իմ ճամբորդութիւնս որ և է քաղաքական նպատակ չունի։ Աւստրիոյ սպայակոյտին պետն ալ վաղուց հետէ կը ճանչնամ և նա էր որ առաջին անգամ իմ նոր պաշտօնս շնորհաւորեց։ Ես կ'երթամ Վիեննա զինք այցելելու, Աւստրիոյ սպայակոյտին ներկայանալու և բրուսիական սպայակոյտին մաղթանքներն Աւստրիոյ սպայակոյտի պետին՝ ֆոն Պէքի հաղորդելու համար։ Զմեռ չուզեցի այցելել Վիեննա, որովհետև այն ատեն Ալճեզիրասի դեսպանախորհուրդին միջոցին այլ ընդ այլոյ մեկնութեանց պատճառ կրնար ըլլալ այցելութիւնս։ Վիեննայէ պիտի անցնիմ Պրագ, ուր զիս հրաւիրել հաճած է Նորին Կայսերական վեհափառութիւն Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը։»

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 12.—Թէկլիշէ Ռունտշաու կ'ըսէ որ Վիլհէլմ կայսրը Վիեննա եղած միջոցին, Աւստրիոյ սպայակոյտին պետ ֆոն Պէքի զինուորական յոբելեանին առթիւ, բրուսիական գունդի մը զօրավարի տիտղոսը պիտի տայ անոր։ Ետքն այս պատիւը սովորաբար անուրենսկ կ'համարի, որովհետև Մարշալ Մոլթքէ ալ աւստրիական գունդի մը պատուակալ զօրավարն էր։ Այս պատճառով պէտք չէ այս կայսերական շնորհէն իբր բացառիկ ցոյց մը նկատել։

ՊԵՐԼԻՆ, 12.—Բէօրզէն Զայթունկ կը յայտնէ որ հունգարական մամուլը կը շարունակէ պաղ ընթացք ցոյց տալ Գերմանիոյ դէմ։ Հարկաւ մամուլին գրածները գերման քաղաքականութեան վրայ որ և է ազդեցութիւն չեն կրնար ունենալ։ Բաւական է հայեացք մը ձգել անցեալին վրայ, հասկնալու համար թէ աւստրիագերմանական զինակցութիւնն երկու կառավարութեանց համար ո՛րքան օգտակար եղած է։ Գերման կայսրն երբեք Աւստրիոյ—Հունգարիոյ ներքին գործերուն միջամտած չէ, և սուտ է այն լուրը թէ Վիլհէլմ կայսրը խորհուրդ տուած է բանակին լեզուն գերմաներէն պահել։

(Neue Freie Presse, Մայիս 13, Ներ.)

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Օտար անանուն ընկերութիւնք

Յօդ. 5.—Առևտրական նախարարութիւնը մինչև մէկ ամիս ընկերութեան պիտի յանձնէ յայտագիր մը որ նոյնութեամբ պիտի հրատարակէ Ընկերութեան ներքին կանոնագրին մէջ ներմուծուած փոփոխութիւնները, և կամ ներկայացուցիչները փոխանելու պարագային՝ նոր փոխանորդագրին ընդօրինակութիւնը, և կամ ընկերութեան նոր անունն և կամ ուրիշ ընկերութեան մը հետ ձուլուած ըլլալը։ Ներկայացուցիչները մինչև որ այս յայտագիրը ցոյց չտան չպիտի լսուին և նկատ պիտի չառնուին իբր դատական իրենց բանալիք դատերը, և կամ անդաղջան կառավարութեան մօտ իրենց ըրած դիմումը։ Այս յայտագիրը յանձնուելու ատեն իբր ծախք մէկ Օսմ. ոսկի պիտի առնուի։

Յօդ. 6.—Ներկայացուցիչները, մինչև որ կանոնագրին չորրորդ յօդուածին արտօնութիւնները չգործադրուին, իրենց հետ պայմանագրութիւն կնքող անձերու և կամ երրորդ անձերու նկատմամբ ներքին կանոնագրին կրած բարեփոխութիւններուն արտօնութիւններէն և կամ յիշեալ յօդուածին մէջ ցոյց տրուած միւս փոփոխութիւններէն չպիտի կրնան օգտուիլ, նախորդ ներկայացուցիչները ըստ առաջնոյն պատասխանատու պիտի ճանչցուին, և անոնց՝ յանուն ընկերութեան կնքելիք պայմանագրութիւններն ընդունելի և գործածական պիտի նկատուին։

Յօդ. 7.—Օտար անանուն ընկերութեան ներկայացուցիչը՝ ընկերութեան ներքին կանոնագրին, և այդ կանոնագրին մասին աւելի ետքն եղած փոփոխութեանց ու իր ունեցած փոխանորդագրին՝ Կ. Պոլսոյ մէջ Առևտր. Նախարարութեան և Կայս. Նահանգներու մէջ՝ տեղական կառավարութեան կողմէ վաւերացեալ պատճէնները մասնաճիւղին և կամ գործակալութեան գրասենեակին մէջ՝ յաճախորդներուն կողմէ տեսնուելու կարելի եղող տեղ մը պէտք է որ կախէ և լրագիրներու միջոցաւ ծանուցանէ։

Յօդ. 8.—Առևտրական Նախարարութիւնն արձանագրով խնդրողներու պիտի տայ ներկայ կանոնագրին Ա. եւ Դ. յօդուածներուն մէջ յիշուած բոլոր թուղթերուն վաւերացեալ պատճէնները, որոնց իւրաքանչիւրին համար 20 ղրշ. ծախք պիտի առնէ։

Յօդ. 9.—Այս կանոնագրին համաձայն մասնաճիւղ եւ կամ գործակալութիւն հաստատուած տեղերը՝ անոնց պատկանած բոլոր օտար անանուն ընկերութեանց համար օրինական վայր ըլլալով, ընկերութեան եւ Օսմ. հպատակներու միջեւ ծագելիք դատերը պիտի կարգադրուին Օսմ. դատարաններու առջեւ։

Յօդ. 10.— Մասնաճիւղերն ու գործակալութիւնները բո՛ւն ընկերութեան հպատակութիւնը պիտի ունենան։ Ընկերութեան գործառնութեանց բերմամբ բացուելիք դատերուն մէջ՝ ընկերութեան ներկայացուցիչներուն և կամ մասնաճիւղի Տնօրէններու անձնական հպատակութիւնը երբեք նկատի չպիտի առնուի։

Յօդ. 11.— Ա. և Դ. յօդուածներուն պարունակած օրինական գործողութիւնները կատարած չըլլալնուն համար իրենց մասնաճիւղերը և կամ գործակալութիւնները պաշտօնապէս չհաստատուած օտար անանուն ընկերութիւնները՝ Թուրքիոյ մէջ իրենց ունեցած գործառնութիւններուն պատճառաւ պատասխանատու պիտի նկատուին. ասկէ զատ՝ այս ընկերութիւններու անունն և հաշուոյն՝ ի՛նչ հանգամանքով ալ ըլլայ, գործակալութիւն կատարողներն ևս անձնապէս պատասխանատու պիտի նկատուին։

Յօդ. 12.— Երբ օտար երկիրներու մէջ կազմուած անանուն ընկերութիւնները՝ Ա. այս կանոնագրին արտօնութեանց համաձայն չգործեն, Բ. երբ իրենց կեդրոնատեղին եղող երկիրներու մէջ գոյութիւնն վերնայ, և կամ կորսնցնեն իրենց դրամագլուխը գործածելու իրաւունքը, Գ. եթէ իրենց նկատմամբ տրուած ո և է վճիռի արտօնութիւնն ո և է ազդեցութիւն չունենայ՝ դրամագլուխն չվճարուելուն պատճառաւ, Դ. եթէ Թուրքիոյ մէջ իրենց ունենալիք գործառնութեանց յատկացուած դրամագլուխն ո և է պատճառով կէս առ կէս շեղչուի, այն ատեն իրենց արտօնութեան վերաբերեալ յայտագիրները պիտի ջնջուին, և մասնաճիւղերը, գործակալութիւններն և ներկայացուցիչները պիտի արգիլուին գործելէ, և իրաւունքը պիտի ծանուցուի լրագիրներու միջոցաւ։

Յօդ. 13.— Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Առևտրական Նախարարութեան և Կայս. Նահանգներու մէջ՝ կուսակալները նախորդ յօդուածին համաձայն օտար ընկերութեանց մասնաճիւղերուն և գործակալութեանց մասին գործադրուելիք միջոցները տեղական մամուլին միջոցաւ ժողովրդեան պիտի ծանուցանեն, և ի հարկին այս մասնաճիւղերուն և գործակալութեանց պատկանած ընկերութիւններուն կեդրոնատեղիին մէջ ևս ծանուցում պիտի ըլլայ։

Յօդ. 14.— Օտար անանուն ընկերութիւնները պարտաւոր են Օսմ. Պետութեան օրէնքներուն և կանոններուն հնազանդիլ։ Շար.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ.— Եւրոպական սակարաններուն մէջ գիները դէպ ի վեր էին երէկ ալ։ Լոնտոնի մէջ Օսմ. քոնսոլիտը ¼ով նոր բարձրացումով մ'եղաւ 93¾, ի Փարիզ 5 սանդիմ բարձրանալով եղաւ 95.25, և ի Պերլին 70 ֆէնիկ բարձրանալով եղաւ 95.30։ Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ եւս երէկ 103 ղրշ. 6 փր. բացուելով մինչև 14 փր. բարձրանալէ ետքը գոցուեցաւ 103 ղշ. 5 փր. այս առաւ բացուեցաւ 103 ղշ. 9 փր. և ժամ 5ին եղաւ 103 ղրշ. 11 փր.։ Երկաթուղին եւս ի Փարիզ և ի Պերլին զգալի բարձրացումներ ունեցաւ երէկ, և Ղալաթիոյ սակարանին մէջ 142.50 փր. բացուելով, մինչև 144.12½ փր. ելլելէ վերջը փակուեցաւ 143.50 փր.։ Այս առաւ բացուեցաւ 143.75 փր.։

Ռուսական 4% փոխառութիւնն (1889) երէկ Լոնտոնի մէջ ⅛ շահելով 83⅛ եղաւ, 1901ն ի Փարիզ 60 սանդիմ կորսնցնելով եղաւ 83.20, իսկ 1902ն 30 ֆէնիկ շահելով եղաւ 82 ի Պերլին։ Ճապոնական 4% ալ ⅛ շահելով եղաւ 91½ ի Լոնտոն։

ՑՈՐԵՆ.— Այսօր հասան 8 գնացքի Անատոլու. Ռումէլիէ —.— Գինէտ —.— Անատոլու ապրանքի ցորեն Էսքիշէհիր 41—42½ փր. օխան. Ա 40½. Բ 39½—40. խառն 36—37. Կարմիր Անատոլու 40½—42½, Էսքիշէհիր 43½—44; Կարմիր Ռումէլիի —. Կարմիր Ռուսական 38—38¼.

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմանեան Միացեալ	Օ. Ո.	103 03½
Ամէնէն բարձր գին	»	103 14
Ամէնէն վար գին	»	103 03
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր	143 50
Ամէնէն բարձր գին	»	144 12½
Ամէնէն վար գին	»	142 25
Թումպագի	»	59 —
ԲԱՑՈՒՄ, Մայիս 2		
Օսմ. Միացեալ	Օ. Ո.	103 09
» » ժամ 6ին		103 11
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	143 75
» » ժամ 7ին		143 62
Օսմ. Պանքա	»	18 60
Եգիպ. Պրէֆ. Յունիէ Ա.	»	318 50
» » » Բ.	»	266 —
Թօրօմ Կ. Պոլսոյ	»	504 —
Անատոլու երկ. պարտ.	»	522 —
Սէրի Բ. » »	»	521 —
Անատոլու » բաժնեթ.	Ա. Ո.	18 37½
Օսմ. Ապահովգր. Ընկ.	Օ. »	4 65
Թումպէյ բաժնեթուղթ	Ղրշ.	850 —
» Ժուփոնա	»	392 —
» պարտաթուղթ	Ֆր.	494 —
Թումպագի	»	61 —
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	»	287 —
Պոլսոյ Թրամուայի	»	698 —
Պանք տը Սալոնիք	»	175 —
Թոփանա	»	186 —
Հելլէնական 5% 1881	»	276 —
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	66 50
Թէմպէքիի պարտաթուղթ	»	494 —
Շիրքէթի Խայրիէ	Օ. Ո.	87 —
ՍԹԻԼԱՆՑ		
Օսմ. Միաց. 1 օրուան	Օ. Ո.	2.40 2
» » 8 »	»	5 —
Ռումէլիի երկաթուղի »	Ֆր.	2 —

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

	Վաճառում	Գնում
Լոնտոն 3 ամիս	110 35	109 25
» չեք	110 05	109 25
Փարիզ 3 ամիս	22 77½	22 97½
» չեք	22 87½	22 91½
Գերմանիա մարք	18 62	18 72
Վիեննա քուրոն	21 86	21 96

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	109 28
20 ֆրանքնոց	»	87 08
20 մարքնոց	»	106 30
Բոլ Իմբերիալ	»	90 —
Քրէմից	»	50 20
Մէճիտիյէ արծաթ	»	107 28
Պէշլիք	»	104 10
Մէթալիք	»	101 —
Ռուսաց Թղթադրամ	»	8 66

Անտի Ա. Անդրէասեան, Ղալաթիա

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Մայիս 14

Օսմ. Միաց. բաց.	Անգլ.	Ո.	93 63
» » փակ.	»	»	93 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	»	16 37
Եգիպտական Միացեալ	»	»	104 25
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	»	89 87
Հելլէնական Ռենթ 1889	»	»	41 75
» Մոնոփոլ	»	»	54 —
Պուլկար. փոխառութ. 1892		»	102 50
Թումպագի		»	2 50
Ռանտ Մայն		»	6 37
Ճապոնական 4%		»	91 50
Ռուսական 4% 1888—89			83 12
Փոխան. Փարիզի վրայ		»	25 87½
Դրամագլուխ		»	4 —

ՓԱՐԻԶ, Մայիս 14

Օսմ. Միացեալ բաց.	Ֆր.		95 25
» » փակ.			95 25
Ռումէլիի երկաթուղի		»	144 50
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	658 —
Ռիօ Թինթօ բաժնեթուղթ		»	429 —
Օսմ. Մաքս. նոր փոխառ. 4%		»	494 —
Ֆրանս. Ռանտ 3%		»	99 25
Քրէտի Լիոնէ		»	1169 —
Պանք տը Փարի		»	1595 —
Ռուսական 4%	1901	»	83 20
Փոխառ. Ռուսական	1895	»	494 —
Թումպագի		»	65 —
Իտալական Ռանտ		»	105 75
Սպանիական արտաքին		»	96 90
Չեք Լոնտոնի վրայ		»	25 185
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի			3 —

ՊԵՐԼԻՆ, Մայիս 14

Օսմ. Միացեալ			95 30
Զինուորական փոխառութիւն	1903		88 60
Անատոլու Երկ. պարտք. Սերի			103 50
» » »	II		103 25
» » բաժնեթ. 60%		»	128 20
Ռուսական 4%	1902	»	82 —
Ռումէլիի երկաթուղի		»	146 75
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		»	20 300
Դրամագլուխ			5 —

ՎԻԷՆՆԱ, Մայիս 14

Ռումէլիի երկաթուղի	Մայ. Փ.	153 —
Օսմ. Ռենթ	»	401 —
Վիեննա Պանք—Ֆերայն	»	563 75
Փոխառ. Փարիզի վրայ	Քուրոն	95 56
» Լոնտոնի վրայ	»	240 60
Դրամագլուխ		4½ —

"ՃԷՆԷՐԱԼ"
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1837ԻՆ
ԲԱՑԱՐՁԱԿ ՇԱՀԱՒԷՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
GENERAL L. ASSURANCE Co
Դրամագլուխ և պահեստ-դրամ աւելի քան Անգլ. ոսկի 3,000,000
Ապահովագրութեան պայմաններ՝ երաշխաւորեալ շահաբաժին մասնաւոր թարիֆաներ. Ապահովագրութեան ամէն տեսակ՝ ապահովագրուելէ առաջ կ'արժէ անգամ մը ուսումնասիրել Ընկերութեան պայմանները։ Դիմել առ ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ, Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ Վիքթօրիա Խան, Քէօփրիւլիւ, ՂԱԼԱԹԻԱ
(PHŒNIX FIRE OFFICE)

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LIMITED

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԾԱՄԻՆ 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնուել աւելի քան մէ դար առաջ, առաջ կրկնեց ապահովութիւնն մէ երբ բոմբերուն Անգլիոյ ամենաբարեգոյն եւ հաստատուն զօրաւորներէն բռնկեցաւ էն. Տրամադրութեան եւ պահեստ գումարը 1,500,000 անգլ. ոսկիի կ'անցնի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան հիմնարկութեան թուականէն ի վեր վճարած վնասուց գումարն է 36,000,000 անգլ. ոսկի գումարն զօր ըստ վճարած է հրդեհի վնասներ համար։

50—3

ESTABLISHED 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,500,000

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան կառավարութիւնը ընդունած է հրդեհի եւ կայծակի, չէնք, կարասիք եւ ապրանք) յայտ հաստատուն պայմանօք եւ մրցակցութեամբ ապահովագրելու: որ ամէն կողմէ իւր կառավարութեան ներկայացուցիչներն ունի ապահովագրելու համար։

Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ընդ. Տնօրէն Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց.

Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը Վիքթորիա Խան, գետնայարկ թիւ 1.

ՓՈԽ ՏՆՕՐԷՆ Ի ՊՈԼԻՍ

ԽԻԼԱՆ ԲԷՔԷԼԵԱՆ Ստենոգրաֆ խան

Չննիչ Բժշկական (Inspecteur des Risques) Ա. ԷՆՖԻԷՃԵԱՆ

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

ԱԶԴ.—Կ'ծանուցուի հասարակութեան թէ Ռէժին վերջին անգամ ուղղակի Հավանայէն նոր մթերք մ'ընդունած է սիկառներու, որոնց վաճառականներն կ'կրեն հետեւեալ վաճառատանց.— Անթոնիօ Բարաբինօ («Իմթիմարա»), Գօջ եւ Ընկ. («Աւքիլա տէ Օռօ»), Ֆիւէյօ եւ Ընկ. («Իտալիա»), Հանրի Բլէյ, Ալվարէզ ի Լօրէզ, Բօթթինա Կոմէս եւ Ընկ. եւն.: Այս սիկառները ռուփով եւ հատով կարելի է գանել Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 192, եւ Ղալաթիա, Գարաքէօյ, թիւ 27 եւ 29 օգէնտալութիւններու գրասենեակները:

Կ. Պոլիս, 22/5 Մայիս 1906

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Միւնիֆ հացը' պէնէր էնաղէսի 1.20 ղրուշ: Իսկէնտէրիյէ հացը' պէնէր էնաղէսի 1.15 ղշ: Հացը չիչէսի' եիւզ ոտէսի 16 ղշ: Հացըրճը էէվմիյէսի' եիւզ ոտէսի 17 ղրուշ:

Խաղինէի Խասսաի Շահանէ մէֆրուզը Հիզմէթէ ... [illegible] ...

Ֆի 30 Նիսան 322 3—1

ՊՆԴՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՏՂՈՑ ՄԱՑՐԵՐՈՒՆ

Կը յանձնարարենք ՌՕԺԷԻ փոշի տալ անոնց, իբրեւ գոյութիւն ունեցող մաքրողականներուն ամէնէն ազդուն եւ անխարծիլն, որով նաեւ ամէնէն նախընտրելին տղաքներու համար՝ որոց լուծողական տալը մ'ինքան դժուար է երբեմն: Այս փոշիին գործածութիւնը անմիջապէս կ'անհետացնէ պնդութիւնը, եւ հիմնալի համ մը ունի: Մէկ խօսքով բացարձակապէս սիտոնծոլիօրհն եւ արագ կնգյող կը մաքրէ ՌՕԺԷԻ փոշին:

Նաեւ, Բարիզի Բժշկական Ակադեմիան, ինքն իսկ հիւանդներու յանձնարարած է այս դեղը, ինչ որ չա'ռ հազուադէպ պարագայ մըն է: Շիշին մէջ գտնուած փոշին ամբողջութեամբ պէտք է լեցնել կէս ջուրով լեցուն շիշի մը մէջ: Տղաքներու համար շիշին պարունակած փոշիին կէսը կը բաւէ: Փոշին կէս ժամուն մէջ ինքն իրեն կը հալի, եւ միայն խմելը կը մնայ: Շիշը կ'արժէ 2 ֆրանք: Եթէ ՌՕԺԷԻ փոշիին տեղ ուրիշ լիմօնատ ներկայացնեն ձեզի՝ զգուշացէ՛ք, չահու համար եւ չփոթելու համար, շիշին վրայ փակցուած կարմիր թուղթին վրայ գործատան հասցէին ուշադրութիւն ըրէք. Maison L. Frere, 19, Rue Jacob, Paris.

Կը ծախուի բոլոր դեղարաններուն եւ դեղ. մթերանոցներուն մէջ:

10—4

ԳԱՒԱՌԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻ Գր ծառայութիւններուն կ'ընդունէ ԲԻ ՀԱՅՏԷԻ ՓՕՓՈԽՈՒԹԵԱՆ համար հիմա զրկեցէք ... [illegible] ... Անոր ՖԻՖՕՆ Կ'ՐՆԱՑ:

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆՑ

(Bureau Technique de Renseignements d'assurances)

Սթամպօլ, Սասլըմ Հան, Բաղծ Դեբեջիք Օղլու, թիւ 33

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

Իր տեսակին մէջ առաջին անգամ ըլլալով գոյութիւն ունեցող այս գրասենեակը' ապահովագրական իրողութեանց հետեւ փաստաթուղթներու եւ փորձառու ապահովագիրներու վարչութեան ներքև կազմուած ըլլալով, կ'առաջարկէ ապահովագրական գործառնութիւններ առանց բացառութեան եւ կ'տեղեկացնէ հասարակութեան ապահովագրութեանց հետ առնչութիւն ունեցող բոլոր խնդիրներուն եւ ցոյց կուտայ յարմարագոյն ընտրութիւնը:

Հետեւաբար կ'յորդորենք այն ամէն անձերն որոնք ապահովագրական ո' եւ է գործառնութիւն մ'ունին կատարելիք, այլուր դիմելէ առաջ օգտուելու մեր նոր ձեռնարկին առաւելութիւններէն եւ մեր խնամքին յանձնեն իրենց գործերը. իսկ անոնք որ մինչեւ հիմա միջնորդներու (courtiers) ձեռքով կնքած են եւ կամ կ'փափաքին կնքել իրենց ապահովագրութիւնները, կրնան այն միջնորդներուն միջոցաւ մեզ դիմել, որովհետեւ այս վերջինները կրնան պատասխանատու ըլլալ ամէն կերպով, բայց ազատանալով եթէ ո'չ միայն' իրենց միջոցաւ ապահովագրութեանց գիտական հանգամանքները (La technique de l'assurance), կրնան առաջարկել այն տեսակ պայմաններ որոնք ապահովագրեալին միջնորդներուն եւ դիւրին հետ համաձայն չըլլալու. — ուրէք յառաջ պիտի գայ անհասկնալի վնասներ տեղի մը:

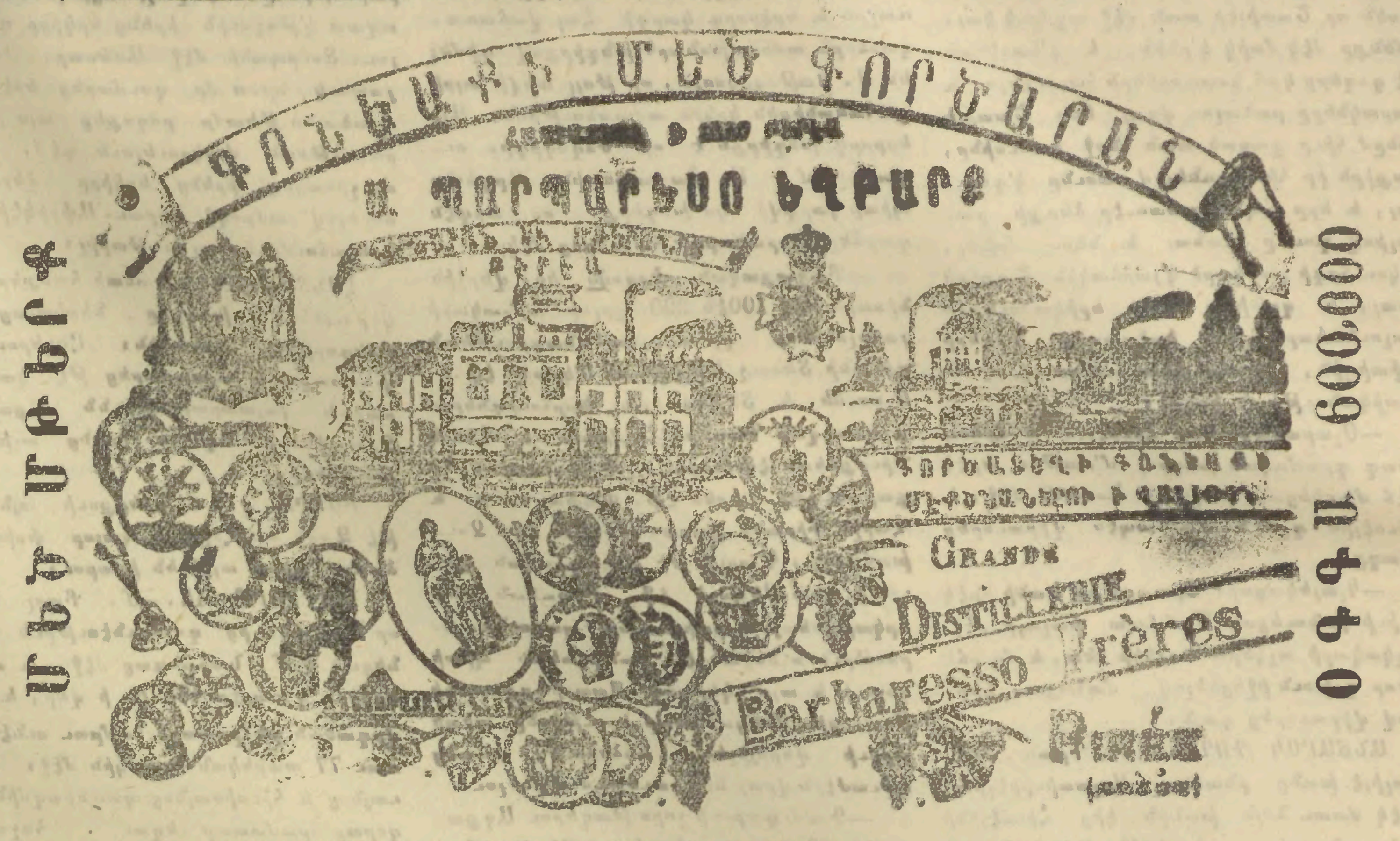
Ապահովագրական տեխնիկապաստրենտ արտեսութիւնական նրանները

Տնօրէն Տէր

ՄԻՀՐԱՆ ՉԻԹՃԵԱՆ ՎԱՀԱՆ ԵԿԱՒՈՑ

Ծանօթ.—Ապահովագրական տեղեկատուութիւններ, նպաստ ունենալով ապահովագրեալին իրաւունք ըլլալ, — առանց հրեթական փոխարինութեան են:

50—32

ՔՕՆԵԱՔ ՊԱՐՊԱՐԷՍՍՕ Մ. ԵՂԲԱՐՑ

Պարպարէսօ Մ. Եղբարց յանուական քօնեաքը զուտ խաղողի արտադրութիւն է որուն հաստատութեան հոյակապ գործարանն հիմնուած է 1840ին եւ փոխանցուած է իրենց հօրէն: 1875 և 1888ին յանուան պատուոյ դիպլոմներ, 1889 ի Բարիզ, 1894ի Շիքագոյի ամերիկեան, 1895ի Գերմանիայ եւ 1900ի Բարիզի մեծ ցուցահանդէսներու մէջ ոսկեայ մետալներ առած են որ Պարպարէսօ Մ. Եղբարց քօնեաքը թէ' հին է թէ' ընտիր եւ ի հաստատութիւն: Վաւերական են պաշտօնական մրցանակները, նոյնը կ'հաստատեն նաեւ մեծ համբաւ բժիշկները եւ քիմիագէտները. Պարպարէսօ Մ. Եղբարց քօնեաքին տրուած առաջնութեան վկայագիրներ ունինք է, Թոնի, թող որ հանրութեանը է այն եւ ապացուցած' առաւել ամբողջ, վերջնականապէս արտադրութեան գնահատութիւններով:

Սոյն վաճառատան մէջ կ'ծախուի նաեւ, թէ նաեւ քօնեաքի ուրիշ շատ տեսակներ, Գամերոնեան քնիքը աւելի եւ ամէն տեսակ գինիներ, արտադրութիւններ ու ձէթ:

Ենթաթերթիկեալ պատիւ) Արեւելք խան Մ. Փօքէ
) Հայ Թոփհանէի պատուական առն Ն. Վէհ. Շէռէմէտեանի Բնակարանին

50—12

Ամէն յանձնարարութեան համար դիմել. Առ Գ. ԱԲԱՆԱՍ Մ. ՔԱԼՕՅՐԻՕՍ Նրերեալներով Թագաւոր

Կ. Պոլիս. Ղալաթիա

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cº

THE SINGER MANF.G.CO TRADE MARK

Սինկէրի կարիքներակ մեքենաները զուտ են. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան ճանաչուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները յոյժ Սինկէրի մեքենայ ունին են գործածել: Սինկէրի ընկերութիւնը ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական եւ ոսկեայ մետալ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Մասնաճիւղեր բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին Բերա, Ստամպոլ, Ղալաթիա մէջ ամենայն դիւրութեամբ:

Բերա) Շէքասեան ճամբու Գեմահմէդ քուամ թիւ 343 եւ 348 երկին
Ղալաթիա) Սինկէր խան, Բրիւնշի խան.
) Թէյսօկնիկի-Կարդաշի դիմաց.
Ստամպոլ) Սալըմեան Համիտ Թիւ 2.
) Ֆանոս Մեծ կազաթէ Խորհրդի Սիւսնաֆն գիւղը թիւ 13
Սկիւտար, Չարշի Ֆօշու, Թիւ 130.

Միայն թութակներու պաշտօնական վկայ նոմենը սկզբնական ընկերութեան հիմնարկութեան մասնաճիւղն մեր ճանաչուելու կ'գտնուի Բերա, Շէքասեան ճամբու, Թիւ 343 եւ 348 երկին, Սկիւտար, Ֆօշու Մեծ Թրեպ դուռը:

50—44

ԼԱ ՊԱԼՈՒԱԶ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1863 ԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՊԱԼ (ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ)

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ 20,000,000 ՖՐ.
ՎՃԱՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1904 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՎԵՐՋ 118,227,662 ՖՐ

Այս ընկերութիւնը ապահովագրութիւններ կ'ընդունի հրդեհի, կայծի եւ չարքելից կտեւաններու պայթման, անցորդ ապրանքներու, եւ ամէն տեսակ կարասիի եւ վաճառքի վրայ:

Ընկերութեան գրասենեակ

ՖՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ Ի Պոլ.

ՏԻՈՒՍԷԼՏՈՐՖ

Գերմանիոյ Տիւսէլտորֆ քաղաքին մէջ հիմնուած ՈՒՎԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, որ ծովային փոխադրութեան ամէն տեսակներու համար ապահովագրութիւն կ'ընդունի դիւրամատչելի պայմանով:

Ընդհանուր գործակալ ի Պոլ.

ՖՐԻՏՑՊԻՑՆ ԵՒՐ.

Պոլիս Մէյտանճըգ Ալայըմէր Խան, Թիւ 16—17—18

5

ՆԱՄԱԿԻ ԿՕՆՈՑ ԿԱՄ ԶՕՆՈՑ ԲՈՒԼ — Ի մ'ն թէ Սեսէսի կամ Իմլսիագներ բուլ— զրկել կ'ընդունի անմիջէս այն փոքր գումարներու համար նախասիրեալ կ'ունին ճանալու բուլ զրկել ապահովագրեալ ծանօթ. Բոլորանուէ բուլէն զատ ուրիշ բուլեր ընդունիլ կը բացառի, եւ ապրելութիւնն առաւելագոյն հուժէ ի հարկէ:

ՌՈՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA A.S.PÉTERSBOURG

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին հաստ. Ռուսական արտօնեալ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսբուրգ

Ընկերութեան պաշտօնը, Մեծ Մորսքայա 37

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ 10,666,666 ֆր.
Ընկերութեան գումար աւելի քան 149,852,000 »
1904ի հասոյթը 64,553,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է 355,840,000 »

Ընկերութիւնը չատ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ հրդեհի, փոխադրութեանց վտանգներու, ամէն տեսակ արկածներու դէմ, նաեւ կեանքի ապահովագրութեանց հետ դէմ, եւ մասնակիցներուն կարելիան դէմ ապահովագրութիւն են:

Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարիան Խան, Վալիդէ փողոց, Ղալաթիա:

Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ԶԻՒՐՄԻՒՋ

50—28

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՑՑԵԼԵՑԷ՛Ք, ԳՐԵՑ ՕԴՏՈՒԻՔ

Երիտասարդներու հիմաքին խոհրդատուն

ՏՈՔԹ. ԳԱՌՆԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամեն օր, Բոյ ի կէսօրէ ետեւ, կ'ընդունի Պեյոգլուի գեղջարում Կեփէլ Փողոց, Սալ., 3էն մինչեւ 6, եւ Պոլսի Գալաթա Մէլիզ-Բեյ-Պեյոդրին պատ Բ, Գ, կէս 7էն 11:

Առաւօտ օրեր 3էն եւ երեկոյ կ'ընդունի մինչեւ 4ը:

Տօքթ. Գառնի Յակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ եւ Եւրոպական ամենէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս եւ առանց ո եւ է հետք թողնելու կ'դարմանէ ամէն տեսակ ափրոդիտեան ախտերը, ինչպէս ֆերմամարզութիւն (պէլ սօղուգլուղու), հօրի գիտեր, շանկրը մու եւ սիֆիլիս (Ֆրէնկի) սերմնահոսութիւն, արգանդափորձութիւն մասնական անկարողութիւն, եւ ամենատեսակ երիտասարդներու եւ ծերերու յատուկ դրժաառողջութիւններն կրկնելուն խարկելու եւ Իթելչարի ալ. Էլքայ. Այսպէս եթէ ըրել տուած նորանոր գործիքներով վերայիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրահատական գործողութիւն կ'կատարէ արագ եւ առանց ցաւ պատճառելու: Մանրէաբանական (միքրոսքոբիք) քննութիւնք ախտաբանական ախտերու մասին եւ անոնցմէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում: Անկարող չէ ըսել թէ առաջին այցելութիւնը միշտ ձրի է:

35—32

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

"ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ„Ի

ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹԱԿ

ԱՐՄՏԻՔ

ՑՈՐԵՆ. — Շաբթուս մէջ հասաւ 675 թօնօ (ալիւրով ու խառն տեսակ) Անատոլուէ եւ 200 թօնօ Ռուսիայէ,—Թօնօ Ռումանիայէ։ Աղացման գիներն են 7—9—9½ ղրշ. ամէն տեսակ ցորեններուն 100 օխան։ Կարծր ցորեն՝ Անատոլու 39½—40, կարծր ցորեն՝ էքզորա՝ 42—42½, կարծր ցորեն՝ Ա. տեսակ՝ 40½—41½, կարծր ցորեն՝ Անատոլու՝ 32—34, կարծր ցորեն՝ Ռումելի՝ էքզորա՝ —, կարծր ցորեն՝ Ռումելի՝ —, Կակուղ ցորեն՝ Էօթիրնէի՝ —, Վառնա՝ —, Պուրկազ՝ —, Պալըբ՝ —, Զաղրա՝ —, Մերսին՝ —, Սամսոն՝ Ա. —, Բ. —, Գ. —, Մինոջ՝ 30, Պարթըն՝ —, Պրուսա՝ 40½, Քէօսթէնճէ՝ —, Կիրքա՝ —, Ռումելի Ա. 39—40, Բ. —, Գ. —, Տոնիա՝ էքզորա՝ 40½, 41½. Ա.՝ 39½—40. Բ.՝ 38—39, Էնկիւրիւ Ա.՝ 40½—41½, Բ.՝ 39—40, Էսկիշէհիր՝ էքզորա՝ 40½—41, Ա.՝ 40—40½, խառն՝ Ա. 38, Բ.՝ 37, Գ.՝ 35 փր. օխան։

ԱԼԻՒՐ. — Շաբթուս ժամանեցին Ռուսիայէ՝ 1540 պարկ, Ռումանիայէ՝ 4015, Պուլկարիայէ՝ 200, Տարըճայէ՝ 950, Իզմիտէ՝ —, Մարսիլեէ՝ —, Էնկիւրիւէ — Էսկիշէհիրէ՝ —, եւ Իպրահիմէ՝ — պարկ։—Քօրմա՝ Walse, Էսկիշէհիր (Օ. Ռ. ևի 100 ղրուշէն) 73—74, Քանիա՝ 73—74, Էնկիւրիւ՝ 73—74, խառն՝ 68—69, Վառնա, Պուրկազ՝ 73—76, Վառնա՝ Թալ—Քըրմա՝ —, Օտեսա՝ Ա. 94—98, Բ. 84—90, Գ.՝ 76—79, Ռումելի՝ 75—76, Բ.՝ —, Պրուսա՝ 76—78, Կոնյա՝ —, Մարսիլ՝ —, Սամսոն՝ —, Քէօսթէնճէ՝ Nº —, Ամերիկեան Ա.՝ —, Բ.՝ —, Գ.՝ — ... Թիֆ 19—19½ փարա օխան։

ԼԱԶՈՒՏ. —Հրապարակն ծգնուրուած է։ Վաճառում չեղաւ։ Գիներն իջնելու հակամէտ են։ Այս տեղի համար Սեւ ծովու տեսակի գիներն են. — Եւրոպայի համար՝ —, Մարմարա Ա. տեսակ՝ Եւրոպայի համար՝ 27½—28, այս տեղի համար՝ 32—33, Իզմիր՝ —, Իզմիր՝ Եւրոպայի համար՝ 26½—26¾. Սելանիկ՝ այս տեղի համար՝ —, դրանդիքով՝ 27½, Իզմիր՝ —, Տրապզոն՝ դրանդիքով՝ — փարա օխան։

ԳԱՐԻ. — Վաճառուած 300 թօնօ։ Գիներն են. Ռումելի՝ այս տեղի համար՝ 13—13½, Եւրոպայի համար՝ —, Անատոլու՝ էքզորա՝ 28—28½, Ա.՝ 27½—28, Բ.՝ 26½, Գ.՝ —, Մարմարա՝ —, Դանուբ՝ —, Պէրութ՝ —, փարա օխան. Մերսին՝ —, Օտեսա՝ — ղրշ. գրեւը։

ՀԱՃԱՐ. — Հրապարակն հանդարտ, վաճառում չեղաւ։ Գիները կ'իջնան։ Օխան — փր.։

ԼՈՒԲԻԱ. — Գիներն հաստատ են. ժամանում եւ վաճառում 150 պարկ։ Սեւ Ծով՝ 100 օխան՝ 185—195, Սելանիկ՝ 255—260 ղշ.ի։

ԹՌՉՆԱԿԵՐ. — Գիները կ'իջնան. ժամանում եւ վաճառում 100 պարկ։ Ռումանիա՝ 65—66 փր., այստեղի համար, արտածման համար՝ 59—60 փր.։

ԿՏԱՒԱՏ. — Գիները կ'իջնան։ ժամանում եւ վաճառում 100 պարկ։

ՎԱՐՍԱԿ.—Հրապարակն հանդարտ է. վաճառում — պարկ. գին՝ Մարմարա՝ 27½ փր. օխան։

ՍԻՍԵՌ. —Գիներն հաստատ են։ ժամանում եւ վաճառում 200 պարկ։ Դարդանէլ՝ 65—70, Անատոլու՝ 48—50, Պոլըքէսէր՝ 58—66, Մերսին՝ —, Ռումելի՝ — փարա օխան։

ԿՈՐԵԿ.— Հրապարակն ամուր. ժամանում եւ վաճառում — պարկ. —փր. Իզմիր, Սելանիկ՝ 29—30 փր. օխան, Սալոնիկ՝ 29—30 փր. Պոլիս՝ 33—34 փր. օխան։

ԲԱԿԼԱՑ.—Առուծախ չեղաւ։ 35—36 փր. օխան։

ՍՈՒՍԱՄ.— Վաճառում — պարկ։— Մարմարա՝ Եւրոպայի համար՝ —, հնդիկ ալիւրով՝ այս տեղի համար՝ —, դրանդիքով՝ —, դեղին՝ այս տեղի համար՝ —, դրանդիքով՝ —, Մերսին՝ այս տեղի համար՝ 93—94, արտածման համար՝ 88—89, Իզմիր՝ արտածման համար՝ —, այս տեղի համար՝ —, Հալէպ, արտածման համար՝ 90, այս տեղի համար՝ 95—96։

ԳԱՂՈՒԹԱՐԵՐՔ

ՇԱՔԱՐ.— Գիները կ'բարձրանան։ Ժամանում 6240 պարկ Դրիէսդէէ, 2500 պարկ Ֆրանսայէ, 400 պարկ փոշի R. E. եւ 300 պարկ Ֆրանսիէ։ Աւստրիական 85 ղրշ., Ռուսական — ղշ. կենդրոնները. փոշի՝ P. R. 85 ղրշ., կրոնիւլէ՝ 79։

ԽԱՀՈՒԷ.— Գիները նոյն։ Ժամանում եւ վաճառում 700 պարկ։ Գիներն են Բէմէն՝ 1300—1400, Ռիօ A եւ B 590—660, C եւ D 625—650, Կուաթա 750—850։

ԲՐԻՆՁ.— Հրապարակն հաստատ է։ Գիները բարձր։ Ժամանում եւ վճռ. 800 պարկ Ռանկուն, 1200 պարկ Եգիպտական բրինձ։ Գիներն են՝ Ռանկուն 108, Եգիպտական Մանուսէ՝ 81—82, եւ Ճարձ՝ 142 ղրշ.։ Րիզօն Ա. տեսակ՝ 43½ ֆր., Բ. տեսակ՝ 38½ ֆր. պարկը։

ՔԱՐԻՒՂ.—Հրապարակն հանդարտ է։ Գիները բարձր։ Ժամանում չկայ։ Ռուսականին ձեռուկը (երկու թիթեղ) 25 ղրշ. դրանդիքով, եւ 2 թիթեղ 23 ղրշ.։ Պոլսոյ մէջ ձեռուկը 33 եւ 2 թիթեղ (գինով) 31 ղշ.։

ՍԵՒ ՊՂՊԵՂ. — Օխան կ'արժէ 8¼—9 ղշ.։

ՄԵՏԱՂՔ

ԵՐԿԱԹ.—Շաբթուս այնքան մեծ գործ չեղաւ։ Վաճառում փոքրաքանակ։ Հրապարակին կացութիւնը լաւ է։ Հրապարակին գիներն են.—Ձող Պելճ՝ կենդրոնը՝ 45—46, ձող անգլ. 50, ձող շուէտական՝ 75—76, երկաթ չըլլանկ՝ 52—53 քառակուսի պելճիական՝ (15, ¹⁵/₂₁, 48) 25 քիլոկրամանոց տակառը՝ 28, գամ գերմանական՝ — ղրուշ։

Սամ	1	համ	52—53
»	2—3	»	56—57
»	4	»	59—60
»	5—10	»	63—64
»	11—14	»	68—70
Երկաթ	L		54—55
»	T		57—58
Բուսթրել		օխան	38—40 փր.
Կալվանիզ	սան	110	փր. օխան
»	օլուխլու սան	90—95 »	»

Եւրոպայի հրապարակին վրայ գիները վերջին շաբթուան մ'ի աւելի բարձրացան։ Եթէ խնդրանքները շատնան, գիները շատ աւելի պիտի բարձրանան։

ԱՆԱԳ.— Ժամանում 10 տակառ։ Գիները կ'բարձրանան։ Կենդրոնը՝ 1180 ղշ.։

ԹԻԹԵՂ.—Հրապարակն հաստատ է։

ՊՂԻՆՁ.— Գիները բարձր կ'մնալին։ Լոնտոնի մէջ թօնօն 95 ոսկիին ծախուեցաւ, կ'րը՝ 98 ոսկիին է, Պոլսոյ մէջ օխան 14½ ղրշ.։

ՁԻՆԿ.—Գիներն հաստատ են։ Օխան 6 ղշ. 35 փարա հնչուն դրամով, պեւծ ապրանք՝ 78—80 ֆր.։

ԳԵՏՆԱՏՈՒԽ

Տեղական ածուխներուն կացութիւնը քիչ մը բարձրացաւ։ Քարտիֆ 23—25, Նիւքասըլ 22—22/6, Զօնկուլտաք Ա. 15/6, Բ. 14—15, Գօղլու 15, Զամըր 15/3, Քիլիմլի 15, Գանտիլլի 16—16/6, փոշի 11։

ԱԼՔՈԼ

Հրապարակը քիչ մը բարւոքեցաւ. Ժամանում 40 տակառ Թերեսքէնգօ, Գիներն են Օլտաօֆքա՝ —, Թերեսչէնքօ՝ 41—42, Երկրորդական՝ —, Թօղքինօ՝ —, Զաքարիա՝ —, Հորաշքովքա՝ —, Պար՝ — Սիրօֆ՝ —, Կոլին՝ — Դրիէսդէ՝ —, Հելլենական՝ —, գերմանական՝ —, օխան 1 օսմ. ոսկի։

ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

ԹԻՖԹԻՔ

Ֆոթ. եւ Ընկ.—36 հակ, Սիվրիհիսար, 18.20 ղշ.։

Արսէն եւ Ընկ. — 28 հակ, Սըվազ, Նալլըհան, 16—18.15 ղշ։

Գասպարեան Եղբ.— 112 հակ, Սիվրիհիսար, 17.30—18 ղրուշ։

Կիւլպէնկեան Եղ.— 191 հակ, Եօզղատ, 17.18 ղշ.։

Մանճաբեան. — 81 հակ, Էնկիւրիւ, 18.15—18.30 ղրուշ։

Գասպարեան Ա. — 36 հակ, Աքշէհիր, 17.30 ղրուշ։

Հասքիօլ եւ Ընկ. — 159 հակ, Զանկըրը, Պոլու, 18 ղրուշ։

Ա Ֆ Ի Օ Ն

Նուէֆա. — 3 սնտուկ, Կարահիսար, Եօզղատ, 104—126½ ղրուշ։

ՄԵՏԱՔՍԻ ԵՒ ԽՈՉԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ. —Անցեալ շաբթուընէ ի վեր գրեթէ ո եւ է փոփոխութիւն չէ եղած մետաքսի եւ խոզակի գեւասրիրբապարակներուն վրայ։ 1905—1906ի եղանակը վերջնապէս լմնցած ըլլալով, մետաքսի վաճառականներուն ուշադրութիւնը մասնաւորապէս կեդրոնացած է նոր բերքին վրայ, որ ակնկալութիւնը թէ' Ֆրանսայի եւ թէ Իտալիոյ մէջ, ամ-տուան օր յայտնած է ոսկեւորութեան եւ անձրեւներուն պատճառով։ Սպանիոյ մէջ շերամներն իրենց չորրորդ քունին մէջ մտնելու վրայ են. Ինչպէս կ'գրէինք անցեալ շաբթու, գնորդները կազմէ զանազան պաշտօններով հաւաքած թալութիւնը չպիտի գինեզուն վրայ, որ ամէն կողմ ամուր կ'բռնեն։ Մետաքսի մանաքաններուն մէջ գործն անպակաս է մինչ։ Մարսիլիոյ մէջ խոզակի վրայ այնքան գործ չըլլար, բայց լաւագոյն խոզակները շատ քիչ մնիքը կայ, կ'փնտռուին միշտ յոյժ գիներով։ Այսպէս Բուլամագոյի դեղին, եւ Սալոնիկ կան ապրանք ծախուեցաւ 11 ֆր. ի։ Սուրիական ապրանքին՝ նոր բերքին յանձնելի 10.50էն 10.60 ֆր. գին կուտան։ Իսկ ճերմակ խոզակն աւելի առատ կայ եւ շատ չէ փնտռուիր։ Էտիրնէի եւ Պրուսայի ապրանքներուն 10.50 ֆր. եւ Կովկասի Պարսկաստանի եւ Թուրքաստանի ապրանքներուն 10 ֆր. գին կ'տրուի։ Տէլէները թալ են եւ գնոյ փոփոխութիւն չկայ։ Ֆրէզոն ապրանքը ժամը դուրս հաշուած վար ապրանքը 6.75 ֆր. էն աւելի չորցնել ։ Եւ կրկնակ խոզակ կալուածին ալ գինն է 3.50էն 4 ֆր. Լիոնի մէջ Պրուսայի բռժօժ ապրանքին Ա. տեսակ 11/13 կ'արժէ 46.75 ֆր., Բ. տեսակ 13/15՝ 45 ֆր., Սուրիական Ա. տեսակ 9/11՝ 48—49 ֆր., Բ. տեսակ՝ 9/11՝ 47 ֆր. Սուրիական երկնդեղ Ա. տեսակ 19/21՝ 53 ֆր., Պրուսայի Բ. տեսակ 28/32՝ 50.50 ֆր.։